

HLASY NÁRODA

VOICES OF THE NATION

MĚSÍČNÍK ČESKÉ MISIE V CHICAGU

Presorted standard
U.S. Postage
PAID
Berwyn, IL
Permit No.408

Czech Mission, P.O. Box 508 576, Cicero, IL 60804

No 1 - JANUARY 2004

První česká farnost v Chicagu

Kostel svatého Václava – DeKoven Street (1863 – 1955)

Motivováni Festivalem katolické víry v Chicagu na podzim loňského roku, kde jednotlivé evropské země představily svůj podíl na budování chicagské arcidiecéze, jsme se rozhodli pro úvodník Hlasů národa v roce 2004 vypracovat sérii článků o českých a slovenských kostelech v Chicagu. Dnes tedy připomínáme první český kostel sv. Václava.

V polovině 19. století se většina českých přistěhovalců vydávala z New Yorku na západ a mnozí z nich zakotvili v Chicagu, tehdy druhém největším americkém městě s 1,100.000 obyvateli. Z rodné země si přinesli především zděděnou víru, která jim byla pevnou oporou v cizím světě. A tak se 14. srpna 1863 dohodlo 85 českých rodin, že postaví český kostel. A hned také přikročili k činu. Každý složil k tomu účelu značnou částku, a také se zavázal odvádět měsíční příspěvek. Pozemek zakoupili rok po svém rozhodnutí a se stavbou začali na podzim 1864 s úmyslem pracovat po celou zimu, aby tesaři a jiní dělníci, kteří bývali v zimním období bez práce, zde mohli zdarma pracovat. Budova byla postavena ze dřeva a byla rozvržena tak, že vedle prostory chrámu, kde se měly konat bohoslužby, byla v zadní části budovy učebna pro budoucí školu a nad ní v prvním patře byl byt pro kněze. Že kostel bude zasvěcen sv. Václavu, hlavnímu patronu české země, bylo od začátku všem zřejmé, takže se o tom nemuselo ani hlasovat.

Na jaře roku 1865 byl kostel dokončen a představitelé kostelní rady žádali chicagského biskupa F. Dugana o českého kněze. Otec biskup však žádného neměl, a tak provizorně vypomohl Otec Augustin Lang z Iowy a jezuité, především Otec František Šulák. V té době byl založen spolek sv. Václava,

který se ujal za nepřítomnosti stálého kněze správy českého kostela.

V říjnu 1866 přišel do farnosti sv. Václava konečně český kněz Otec Josef Molitor, který hned na jaře příštího roku otevřel farní školu s jednou třídou a roku 1868 – 1869 byla postavena zvláštní budova pro školu a faru, takže prostory, které k tomu účelu sloužily v původní kostelní stavbě byly využity pro rozšíření bohoslužebného prostoru. Farní škola byla rozdělena na tři třídy české a dvě anglické. Jako učitelky pro anglické třídy byly získány sestry sv. Františka z Joliet.

Neštěstím bylo, že Otec Josef ve své důvěřivosti dovolil, aby nová škola a fara byly vlastnický upsány na spolek sv. Václava a ne na správu farnosti českého kostela, z čehož povstaly velmi neblahé následky. Většina členů spolku sv. Václava se totiž po velkém chicagském požáru 1871 odstěhovala na západní stranu, takže farnost sv. Václava opustili, a také ji přestali podporovat. Tehdy biskup nařídil, aby správa celé farnosti byla svěřena novým farníkům, kteří do kostela sv. Václava začali chodit a jej podporovat. Tomuto nařízení se spolek nechtěl podrobit, zmocnil se školy a farního sálu a kněze chtěl z fary vyhnat. (Nihil novum sub sole! – Nic nového pod sluncem!) Z toho povstal na jaře roku 1876 soudní spor, který trval 4 roky a nakonec soud přiřkl majetek farnosti. Mezi tím bylo třeba vytvořit pro školu náhradní prostory. Bylo tedy rozhodnuto zvednout kostelní budovu a vybudovat učebny v suterénu. To bylo uskutečněno v průběhu roku 1877.

Pod novou správou farní rady došlo k novému rozkvětu farnosti. Byl vylepšen interiér kostela a roku 1878 byl pořízen nový hlavní oltář s obrazem svatého Václava a v letech 1883–84 dva boční oltáře Panny Marie Lurdské a sv. Jana Nepomuckého.

Otec Josef Molitor – první farář v českém kostele sv. Václava v Chicagu. Narodil se 1842 ve Vatašském Meziříčí. Gymnasium studoval v Kroměříži, bohosloví v Olomouci a v Lovani v Belgii na americké koleji. Na kněze byl vysvěcen pro diecézi chicagskou v roce 1866.

V roce 1881 byla postavena nová věž a průčelí kostela. Roku 1887 byl celý chrám obezděn, vkusně obarven a okna opatřena barevnými vitrážemi. Na jednom z oken byla vyobrazena Panna Maria Svatohorská a na dalším sv. Jan Nepomucký. Pro výzdobu kostela byly dále pořízeny sochy Nejvyššího Srdce Páně, Neposkvrněného Srdce Panny Marie, Anděla strážného, sv. Michala, sv. Jana Křtitele a sv. Terezie.

Když jsem přijel v únoru 1959 do Chicaga, byla právě dána do provozu Eisenhower Expressway a tehdy jsem se dověděl, že vybudování této vitální tepny Chicaga padl za obět i náš první český kostel sv. Václava.

Karel Chrobák

Foto na titulní straně:

První český kostel sv. Václava v Chicagu. Dnes tato stavba již neexistuje. Obrázek zpracoval dle dobové rytiny Petr Slíva.

Každý den je věčný

Arnošt Jakubec

Dej Bůh mi sílu škrtat v dlouhé básni,
ať zůstane jen zbytek pravdy holé,
vždy nutné uznat: muži marně nesní!
I sedlák nový básni vprostřed pole.

Tak cítím vůni usušené trávy
i vůni země přeorané pluhem.
Tak jsou mu básni pasoucí se krávy
a obraz účtu nezatíží dluhem.

Tak dobré dílo znásobené vrací.
A odevzdává požehnaný klas.
Vždyť v našem rodě dvacet generací
jsme poslouchali hymnický ten hlas.

Ten Boží příkaz vycítil jsem v snění.
Byl pozdrav věků poslaný mi z hvězd.
Mé srdce zvedl z hloubi zapomnění,
mou duši vzkřísil z prachu všedních cest.

Tak do hloubky jde souzvuk lidských duší
a okráší i okraj naší cesty.
Co básník nevymyslel, nevytuší,
co nelze vyjádřit slovy, gesty,

to Boží slávou z hloubi nebe dýchá;
tak svítí z dáli nezrozený svět,
tím šumí vesmír z hlubokého ticha,
tou věčnou něhou rozvíjí se květ.

Tou čistou krásou do nebe jsme vzati
a ověnění slávou do věků,
s tou pravou slávou s věčností jsme spjati,
vždyť každý den je věčný: krásou v člověku.

Ke svým 90. narozeninám, jichž se dožil 11. prosince 2003, napsal Arnošt Jakubec báseň Každý den je věčný, která je vyznáním všeobecné platnosti. Životy lidí se odvíjejí na různých úrovních. Mnozí jsou určeni prožít jej celý na stejné rovině neměníce svůj obzor. Jiní překračují původně naznačené hranice a pátrají v jím dosud neznámých vodách. Většina se z vlastní vůle nebo z donucení spokojí s tím, co se jim nabízí. Moudří ví o zásadách do jejich osudů, zatímco nemoudří nevidí nic kolem sebe kromě vlastního prostředí, svých představ nebo filmových a televizních představ. Jen nemnohým je dáno myslet a činit na mnoha úrovních najednou, jinými slovy překračovat hranice, a vidět svět očima ostatních, či očima samotného Tvůrce. Ti pak vypadají v očích obyčejných smrtelníků zvláště. Cesty Páně jsou však nevyzpytatelné. Nemusí to být jen přístupy naprosto zřejmé jako záznaky, zjevení nebo nevysvětlitelná vedoucí ruka v životních osudech jednotlivců. Jak básník nepochybně ukazuje, pro služebníka Božího není nic důvtipnějšího než překračovat horizonty v životě poezii.

Jaký dlv, symbol a výzva právě dnes Čechům tím, co je v jejich řeči prohlašováno tou nejdokonalejší literární formou!

Básník **Arnošt Jakubec** pochází ze selské rodiny, jejíž nejstarší dochované rodové záznamy sahají až do roku 1502. Všechny se váží k domu č.4 v Čenkově u Jihlavy. Arnošt Jakubec se narodil 11.prosince 1913. Od ukončení 4.třídy reálného gymnasia v Telči se věnoval zemědělství, veřejné práci a, jak říká, žertům (často smrtelně nebezpečným) s komunistickým státním aparátem. Bolševická moc ho, jako neopravitelného rebela, za to protahovala svými kriminály a vůbec mu znepríjemňovala život, jak jen mohla. Poprvé ho komunisté zavřeli za to, že na jeho poli našli mandelinku bramborovou. (Mladším čtenářům připomínáme, že v padesátých letech komunistická vláda vyhlásila, že „amerického brouka“ pašují z USA, případně předpěstovávají v lahvích od okurek soukromí zemědělci, aby nakazili pole státem násilně zřizovaných zemědělských družstev.) Všechno s ním trpělivě snášela jeho choť Olga, která ač nepocházela ze zemědělské rodiny, srdcem přirostla k sedlačině. Z těžkého života vyrostl v jeho díle dokument o nerozdělitelném souzvuku intelektu, mravnosti, lásky a účty k předkům. Neúnnavnou obranou selství Arnošt Jakubec ve svých básních vyjadřuje touhu po renesanci venkova, oploštělého desetiletími komunistických zásahů, touhu po zkrášlení a oduševnění života na vesnici. Část jeho díla byla publikována ve sbírkách Vyznání sudiče - A je to málo?, Zpověď dítěte pozdního věku a Hořké balady.

Připravila Otýlie Zolmanová

LITURGICKÁ ČTENÍ

2.neděle v mezidobí - 18.ledna 2004

1.ČTENÍ - Iz 62, 1-5

Čtení z knihy proroka Izaiáše.

Kvůli Siónu neumlknu, kvůli Jeruzalému neutichnu, dokud jeho spravedlnost nevzejde jak světlo, dokud se jeho spása nerozhoří jak pochoděň. Tu národy uvidí tvou spravedlnost a všichni králové tvou slávu. Obdarí tě novým jménem, které určí Hospodinova ústa. Budeš nádhernou korunou v Hospodinově ruce, královskou členkou v dlani svého Boha. Nebudeš se již nazývat „Opuštěná“ a tvá zem „Osamělá“. Tvým jménem bude „Mé zalíbení je v ní“ a jméno tvé země „V manželství daná“, neboť si v tobě zalíbil Hospodin a tvá země dostane muže. Jako se jinoch snoubí s pannou, tak se s tebou zasnoubí tvoji synové. Jako se raduje z nevěsty ženich, tak se tvůj Bůh zaraduje z tebe.

2.ČTENÍ - 1 Kor 12, 4-11

Čtení z prvního listu svatého apoštola Pavla Korint'ánům.

Dary jsou sice rozmanité, ale je pouze jeden Duch. A jsou rozličné služby, ale je pouze jeden Pán. A jsou různé mimořádné síly. Ale je pouze jeden Bůh. On to všechno ve všech působí. Ty projevy Ducha však jsou dány každému k tomu, aby mohl být užitečný. Jednomu totiž Duch dává dar moudrosti, jinému zas tentýž Duch poskytuje poznání, jinému se opět dostává víry od téhož Ducha, jiný zase má od téhož Ducha dar uzdravovat, jiný konat zázračné skutky, jiný promlouvat pod vlivem vnuknutí, jinému zase je dáno, aby dovedl rozeznávat, jakým duchem se co nese, jiný může mluvit rozličnými neznámými jazyky a jiný zase má dar, aby uměl vykládat, co tím jazykem bylo řečeno. To všechno působí jeden a týž Duch. On vhodně přiděluje každému zvlášť, jak chce.

EVANGELIUM - Jan 2, 1-12

Slova svatého evangelia podle Jana.

Byla svatba v galilejské Káně a byla tam Ježíšova matka. Na tu svatbu byl pozván také Ježíš a jeho učedníci. Došlo víno, a proto řekla matka Ježíšovi: „Už nemají víno.“ Ježíš jí odpověděl: „Co mi chceš, ženo? Ještě nepřišla má hodina.“ Jeho matka řekla služebníkům: „Udělejte všechno, co vám řekne.“ Stálo tam šest kamenných džbánů na vodu, určených k očišťování předepsanému u židů, a každý džbán byl na dvě až tři vědra. Ježíš řekl služebníkům: „Naplněte džbány vodou!“ Naplnili je až po okraj. A nařídil jim: „Teď naberte a doneste správci svatby!“ Donesli, a jakmile správce svatby okusil vodu proměněnou ve víno - nevěděl, odkud je, ale služebníci, kteří čerpali vodu, to věděli - zavolal si ženicha a řekl mu: „Každý člověk předkládá nejdříve dobré víno, a teprve až se hosté podnapíjí, víno horší; ale ty jsi uchoval dobré víno až do této chvíle.“ To byl v galilejské Káně počátek znamení, která Ježíš učinil; tím zjevil svou slávu, a jeho učedníci v něj uvěřili. Potom se odebral se svou matkou, se svými příbuznými a učedníky do Kafarna, ale zdrželi se tam jen několik dní.

3.neděle v mezidobí - 25.ledna 2004

1. ČTENÍ - Neh 8, 2-4a.5-6.8-10

Čtení z knihy Nehemiášovy.

Kněz Ezdráš přinesl Zákon před shromážděné muže i ženy a všechny, kdo byli schopni rozumět. Bylo to prvního dne sedmého měsíce. Četl z něho na prostranství před Vodní branou od svítání do poledne před muži a ženami a přede všemi, kdo byli schopni rozumět. Všichni poslouchali knihu Zákonu s napětím. Ezdráš, znalec Písma, stál na dřevěném výstupku, který pro ten účel zhotovili. Otevřel knihu před očima všeho lidu - stál totiž výše než všichni lidé - a když ji otevřel, všichni lid odpověděl se zdviženými rukama: „Amen, Amen!“ Vrhli se na kolena a klaněli se Hospodinu až k zemi. Četlo se v knize Božího zákona, předkládali a vykládali ho, a tak pochopili, co se četlo. Místo-

držitel Nehemiáš a znalec Písma a kněz Ezdráš i levité, kteří poučovali lid, řekli všemu lidu: „Dnešní den je zasvěcen Hospodinu, vašemu Bohu, nebudte smutní a neplačte!“ Všechni lid totiž plakal, když slyšeli slova Zákonu. Ezdráš jim řekl: „Jděte, jezte tučná jídla a pijte sladké nápoje a posílejte výslužky těm, kteří si nemohli nic připravit, neboť tento den je zasvěcen našemu Pánu. Nebudte zarmoucení, neboť radost z Hospodina je vaše síla!“

2. ČTENÍ - 1 Kor 12, 12-30

Čtení z prvního listu svatého apoštola Pavla Korint'ánům.

Bratři! Jako tělo je pouze jedno, i když má mnoho údů, ale všechny údy těla, přestože je jich mnoho, tvoří dohromady jediné tělo, tak je tomu také u Krista. Neboť my všichni jsme byli pokřtěni jedním Duchem v jedno tělo - ať už jsme židé nebo pohané, otroci nebo svobodní - všichni jsme byli napojeni jedním Duchem. Ani tělo se přece neskládá z jednoho údu, ale z mnoha. Kdyby řekla noha: „Nejsem ruka, a proto nepatřím k tělu,“ proto ještě k tělu patří! A kdyby řeklo ucho: „Nejsem oko, a proto k tělu nepatřím,“ proto ještě k tělu patří! Kdyby bylo celé tělo jenom oko, kde by byl sluch? Kdyby bylo celé tělo jenom sluch, kde by byl čich? Takto však umístil Bůh každý z údů v těle, jak sám chtěl. Kdyby všechno bylo jen jeden úd, kam by se podělo tělo? Takto však je sice mnoho údů, ale jenom jedno tělo. Oko tedy nemůže říci ruce: „Nepotřebuji tě!“, nebo zase hlava nohám: „Nepotřebuji vás!“ Spíše naopak: tělesné údy zdánlivě nejslabší jsou nejpotřebnější. A zrovna těm údům, které na těle pokládáme za méně ušlechtilé, právě těm v oblékání projevujeme větší pečlivost a údy, za které se stydíme, tím slušněji se zakrývají, kdežto údy ušlechtilé takové ohledy nepotřebují. Bůh sestavil tělo tak, že se údům podřadnějším věnuje větší pečlivost, aby nenastal v těle nepořádek, ale aby se údy vzájemně staraly jeden o druhý. Trpí-li jeden úd, trpí s ním všechny ostatní údy, je-li některý úd vyznamenán, všechny ostatní údy se s ním radují. Vy jste Kristovo tělo a každý z vás jeho úd. Bůh ustanovil, aby v církvi jedni byli misionáři, druzí proroci, třetí učitelé. Někteří dále mají moc dělat zázraky, jiní dar uzdravovat, pomáhat, řídit, mluvit rozličnými jazyky. Jsou snad všichni misionáři? Jsou všichni proroci? Jsou všichni učitelé? Mají všichni moc dělat zázraky? Mají všichni moc uzdravovat? Mluví všichni jazyky? Umějí všichni ty řeči v neznámém jazyce pronesené vykládat?

EVANGELIUM - Lk 1,1-4: 4,14-21

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Už mnoho lidí se pokusilo sepsat vypravování o událostech, které se dovršily mezi námi, jak nám je odevzdali ti, kdo byli od počátku očitými svědky a služebníky slova. A tak, když jsem všechno od začátku důkladně prozkoumal, rozhodl jsem se i já, že to pro tebe, vážený Teofilu, uspořádám vypsání, aby ses tak mohl přesvědčit o spolehlivosti té nauky, v které jsi byl vyučen. Když se Ježíš vrátil v síle Ducha do Galileje, pověst o něm se roznesla po celém kraji. Učil v jejich synagogách a všichni ho velmi chválili. Ježíš přišel do Nazareta, kde vyrostl, a jak měl ve zvyku, šel v sobotu do synagogy. Povstal, aby předčítal z Písma. Podali mu knihu proroka Izaiáše. Otevřel ji a našel místo, kde stálo: 'Duch Páně je nade mnou, proto mě pomazal, poslal mě, abych přinesl chudým radostnou zvěst, abych vyhlásil zajatým propuštění a slepým navrácení zraku, abych propustil zdeptané na svobodu, abych vyhlásil milostivé léto Páně.' Pak zavřel knihu, vrátil ji služebníkovi a usedl. A všichni v synagoze na něho upřeně hleděli. Začal k nim mluvit: „Dnes se naplnilo toto Pismo, které jste právě slyšeli.“

4.neděle v mezidobí - 1.února 2004

1.ČTENÍ - Jer 1, 4-5.17-19

Čtení z knihy proroka Jeremiáše.

Za krále Jošijáha mě Hospodin oslovil: „Dříve než jsem tě utvořil v lůně, znal jsem tě; dříve než jsi vyšel z mateřského života, posvětil jsem tě, prorokem pro národy jsem tě ustanovil. Přepásvej svá bedra, vstaň a mluv k nim vše, co ti přikážu. Nelekej se jich, abych tě nezbažil odvahy před nimi. Já totiž dnes udělám z tebe opevněné město, železný sloup a bronzovou zeď proti celé říši, proti judským králům a

jejím knížatům, proti jejím kněžím i lidu země. Budou proti tobě bojovat, ale nepřemohou tě, neboť já budu s tebou - praví Hospodin - abych tě vysvobodil."

2.ČTENÍ - 1 Kor 12, 31 - 13,13

Čtení z prvního listu svatého apoštola Pavla Korint'anům.

Bratři! Usilujte o dary lepší. A teď vám chci ukázat ještě mnohem vzácnější cestu. Kdybych mluvil jazyky lidskými i andělskými, ale neměl lásku, jsem jak znějící kov a cimbál zvučící. Kdybych měl dar prorokovat, rozuměl všem tajemstvím, ovládal všechno, co se může vědět, a viru měl v nejvyšší míře, takže bych hory přenášel, ale neměl lásku, nejsem nic. A kdybych rozdal všechno co mám, a pro druhého do ohně skočil, ale neměl lásku, nic mi to neprospěje. Lásku je shovívavá, lásku je dobrosrdečná, nezávidí, lásku se nevychloubá, nenadýmá, nedělá co se nepatří, nemyslí jen a jen na sebe, nerozčiluje se, zapomíná, když jí někdo ublíží, má zármutek, když se dělá něco špatného, ale raduje se, když lidé žijí podle pravdy. Lásku všechno omlouvá, všemu věří, nikdy nad ničím nezoufá, všechno vydrží. Lásku nikdy nepřestává. Dar prorokování pomine, dar jazyků už nebude, dar poznání zanikne. Neboť kusé je všechno naše poznání, nedostatečné je naše prorokování. Ale až přijde to, co je dokonalé, zanikne to, co je částečné. Když jsem byl dítětem, mluvil jsem jako dítě, myslel jsem jako dítě, usuzoval jsem jako dítě. Když se však ze mě stal muž, všechno dětské jsem odložil. Nyní vidíme jen jako v zrcadle, nejasně, ale potom uvidíme tvář v tvář. Nyní poznávám věci jenom nedokonale, potom poznám dokonale, podobně, jak Bůh poznává mne. Nyní trvá víra, naděje a láska, tato trojice. Ale největší z nich je láska.

EVANGELIUM - Lk 4, 21-30

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Ježíš promluvil v synagóze: „Dnes se naplnilo toto Písmo, které jste právě slyšeli.“ Všichni mu přisvědčovali, divili se milým slovům z jeho úst a říkali: „Není to syn Josefov?“ Řekl jim: „Jistě mi připomenete přísloví: Lékaři, uzdrav sám sebe! Udělej i tady ve svém domově to, o čem jsme slyšeli, že se stalo v Kafarnau.“ Dále řekl: „Amen. Pravím vám: Žádný prorok není vítáný ve svém domově. Říkám vám podle pravdy: Mnoho vdov bylo v izraelském národě za dnů Eliášových, kdy se nebe zavřelo na tři léta a šest měsíců a nastal veliký hlad po celé zemi; ale k žádné z nich nebyl poslán Eliáš, jen k vdově do Sarepty v Sidónsku. A mnoho malomocných bylo v izraelském národě za proroka Elizea, ale nikdo z nich nebyl očištěn, jenom Námán ze Sýrie.“ Když to slyšeli, všichni v synagóze vzplanuli hněvem. Zvedli se, vyhnali ho ven z města a vedli až na sráz hory, na níž bylo vystavěno jejich město, aby ho srazili dolů. On však prošel jejich středem a ubíral se dál.

5.neděle v mezidobí - 8.února 2004

1.ČTENÍ - Iz 6, 1-2a. 3-8

Čtení z knihy proroka Izaiáš.

Toho roku, kdy zemřel král Uzijáh, viděl jsem sedět Pána na vysokém a vznešeném trůnu, lež jeho roucha naplňoval svatyni. Nad ním se vznášeli serafové. Jeden volal na druhého: „Svatý, svatý, svatý je Hospodin zástupů, celá země je plná jeho slávy.“ Čepy prahů se chvěly tímto voláním a dům se naplnil dýmem. Tu jsem zvolal: „Běda mě, je se mnou konec! Vždyť jsem člověk nečistých rtů, mezi lidem nečistých rtů bydlím, a krále, Hospodina zástupů, jsem viděl svými očima!“ Tu ke mně přiletěl jeden ze serafů, v ruce měl rozžhavený kámen, který vzal kleštěmi z oltáře. Tím se dotkl mých úst a řekl: „Hle, dotklo se to tvých úst, zmizela tvá vina, smyt je tvůj hřích!“ Pak jsem slyšel hlas páně, jak praví: „Koho mám poslat, kdo nám půjde?“ Řekl jsem: „Zde jsem, mne pošli!“

2.ČTENÍ - 1 Kor 15, 1-11

Čtení z prvního listu svatého apoštola Pavla Korint'anům.

Chci vám, bratři, vyložit radostnou zvěst, kterou jsem vám už hlásal. Vy jste ji přijali a jste v tom pevní. Ona vás vede ke spáse, když se jí držíte přesně tak, jak jsem vám to kázal; jinak jste uvěřili nadarmo. Vyučil jsem vás především v tom, co jsem sám přijal, že Kristus umřel

ve shodě s Písmem za naše hříchy; že byl pohřben a že vstal z mrtvých třetího dne ve shodě s Písmem; že se ukázal Petrovi a potom Dvanácti. Pak se zjevil více než pěti stům bratřím najednou - většina z nich dosud žije, někteří však už zesnuli. Potom se zjevil Jakubovi, pak všem apoštolům. A po všech jako poslední jsem ho uviděl i já, nedochůdce. Ano, já jsme nejmenší z apoštolů; nejsem ani hoden. abych byl nazýván apoštolem, protože jsem pronásledoval Boží církev. Ale Boží milostí jsem to, co jsem, a jeho milost, kterou mi udělil, nezůstala ležet ladem. Ano, pracoval jsem do únavy daleko více než všichni ostatní. Vlastně ne já, nýbrž Boží milost se mnou. Ale ať už já, nebo oni: tak to kážeme a tak jste v to uvěřili.

EVANGELIUM - Lk 5, 1-11

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Když Ježíš stál u Genezaretského jezera, lidé se na něho tlačili, aby slyšeli Boží slovo. Tu spatřil u břehu stát dvě lodě. Rybáři z nich vystoupili a prali síť. Vstoupil na jednu z těch lodí, která patřila Šimonovi, a požádal ho, aby trochu odrazil od břehu. Posadil se a z lodí učil zástupy. Když přestal mluvit, řekl Šimonovi: „Zajed' na hlubinu a spusťte síť k lovení!“ Šimon mu odpověděl: „Mistře, celou noc jsme se lopotili, a nic jsme nechytli. Ale na tvé slovo spustím síť.“ Když to udělali, zahrnuli velké množství ryb, že se jim síť téměř trhaly. Další znamení společníkům v druhé lodi, aby jim přišli na pomoc, a ti přijeli. Naplnili obě lodě, až se potápěly. Když to Šimon Petr viděl, padl Ježíšovi k nohám a řekl: „Pane odejdi ode mě: jsem člověk hříšný!“ Zmocnil se ho totiž úžas - a také všech jeho společníků - nad tím lovem ryb, které chytily; stejně i Zebedeových synů Jakuba a Jana, kteří byli Šimonovými druhy. Ježíš řekl Šimonovi: „Neboj se! Od nynějška budeš lovit lidi.“ Přirazili s loďmi k zemi, nechali všechno a šli za ním.

6.neděle v mezidobí - 15.února 2004

1.ČTENÍ - Jer 17, 5-8

Čtení z knihy proroka Jeremiáše.

Toto praví Hospodin: „Prokletý člověk, který spoléhá na člověka, kdo za svou oporu pokládá smrtelníka, svým srdcem odstupuje od Hospodina! Je jako jalovec na pustině: nic dobrého se mu neukáže, svůj domov má v suchopárné poušti, v solném kraji, kde nelze bydlet. Požehnaný člověk, který doufá v Hospodina, jehož oporou je Hospodin! Je jako strom, který je zasazen u vod, který své kořeny vyhání k potoku; když přijde vedro, nestrachuje se, jeho listí zůstává zelené, ani v suchém roku nemá starosti, nepřestává nést ovoce.“

2.ČTENÍ - 1 Kor 15, 12. 16-20

Čtení z prvního listu svatého apoštola Pavla Korint'anům.

Bratři! Káže se o Kristu, že vstal z mrtvých. Ale jak potom mohou říkat někteří z vás, že vzkříšení mrtvých není? Jestliže tedy mrtví nevstávají, ani Kristus nevstal. A nevstal-li Kristus, vaše víra nemá cenu, protože pak jste ještě ve svých hříších, a jsou ztraceni i ti křesťané, kteří už zesnuli. Máme-li naději v Krista jen v tomto životě, pak jsme nejubožejší ze všech lidí. Ale Kristus z mrtvých vstal, a to jako první z těch, kteří zesnuli.

EVANGELIUM - Lk 6, 17. 20-26

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Když si Ježíš vyvolil dvanáct apoštolů, sestoupil z hory a zastavil se na rovině. A s ním velký zástup jeho učedníků a velké množství lidu z celého Judska, z Jeruzaléma i z tyrského a sidónského pobřeží. Ježíš se zahleděl na své učedníky a řekl: „Blahoslavení, vy chudí, neboť vaše je Boží království. Blahoslavení, kdo nyní hladovíte, neboť budete nasyceni. Blahoslavení, kdo nyní pláčete, neboť se budete smát. Blahoslavení jste, když vás budou lidé nenávidět, když vás vyloučí ze svého středu, potupí a vaše jméno vyškrtnou jako prokleté kvůli Synu člověka. Radujte se v ten den a jásejte, máte totiž v nebi velkou odměnu; vždyť stejně se chovali jejich předkové k prorokům! Ale běda vám, boháči, neboť už máte své potěšení. Běda vám, kdo jste nyní nasyceni, neboť budete hladovět. Běda vám, kdo se nyní smějete, neboť budete naříkat a plakat. Běda, když vás budou všichni lidé chválit, vždyť stejně se chovali jejich předkové k falešným prorokům!“

ZPRÁVY Z VLASTI

Carolina od 1.prosince 2003 do 8.ledna 2004

Politické události

První vojáci se vrátili z Basry domů

Šedesát příslušníků 7. polní nemocnice Armády České republiky se 5.prosince vrátilo do vlasti. Pro zbývající vojáky vyrazila ještě další dvě letadla. Nemocnice v Iráku končí proto, že její provoz je příliš drahý a protože v Basře už nyní funguje šest místních nemocnic. Sami vojáci však přiznali, že po několika letech působení českých vojenských sil v zahraničí se již vyčerpal personál, a současně lékaře a ostatní vojáky by neměl kdo vystřídat. Stažení nemocnice kritizovala velvyslankyně v Kuvajtu Jana Hybašková, kterou následně prezident Václav Klaus odvolal z funkce. Vojáky dopravil do Prahy padesátimetrový armádní speciál Tupolev Tu-154. Návrat posledních příslušníků nemocnice do České republiky se uskutečnil před Vánocemi. Materiál se nebude vracet vzdušnou cestou, ale popluje na lodi z přístavu Umm Kasr do chorvatské Rijeki, odkud se do Česka dostane po železnici. Část zařízení v Iráku převezmou vojenští policisté. Odsun nemocnice znamená přepravit celkem 271 lidí, 1017 tun materiálu a 103 kusů vojenské techniky. Čeští lékaři ošetřili od dubna, kdy v Basře zahájili činnost, 10 146 lidí, z nichž přes 9100 byli místní civilisté; operovali 242 lidí a hospitalizovali 308 osob.

Bývalí důstojníci StB odsouzeni za akci Asanace

Soud pro Prahu 6 vynesl rozsudek nad deseti příslušní-

ky komunistické státní bezpečnosti StB, kteří v 70. letech nutili disidenty a signatáře Charty 77 k vystěhování ze země v rámci tzv. akce Asanace. Devět z deseti obžalovaných bylo odsouzeno k podmíněným trestům. Desátý obžalovaný, bývalý šéf odboru boje s vnitřním nepřítelem na krajské správě v Hradci Králové Petr Žák, půjde do vězení na tři roky. Podle soudkyně se Žák na akci Asanace podílel neaktivněji a osobně disidenty šikanoval.

Prezident Václav Klaus udělil prvních pět milostí

Ve středu 10.prosince dostalo od Václava Klause prezidentskou milost prvních pět žadatelů. Předchozích 350 žádostí ze seznamu, na němž figuruje asi 900 jmen, prezident zamítl. Veřejnost si na jména a podrobnosti k jednotlivým případům musela počkat další dva dny, protože bylo nutno nejdříve informovat omilostněné. Prezidentská kancelář se chtěla vyhnout tomu, že by se tak závažnou informaci dozvěděli z médií. Zatímco Václav Havel uděloval v průměru sto milostí za rok, Václav Klaus už krátce po svém zvolení prohlásil, že milosti se mají udělovat pouze za naprosto výjimečných a mimořádných okolností. V případě Josefa Zlatohlávky, obžalovaného za asi 30 tisícovou krádež, rozhodl Václav Klaus nepokračovat v trestním stíhání. Obžalovaný totiž po zahájení trestního stíhání utrpěl velmi vážný úraz, zlomil si krční páteř a ochrnul. Zbývajícím čtyřem omilost-

něným prezident prominul trest. Jednalo se o Pavla Svedíroha, odsouzeného na dva roky nepodmíněně za to, že pod vlivem alkoholu způsobil autonehodu. Při ní se však sám vážně zranil a je odkázán na invalidní vozík. Zdeněk Zmol si měl odpykat 8 měsíců za zanedbání povinné výživy. V současné době pečuje o své dvě děti, které by v případě nastoupení trestu musely do dětského domova. Vladimíru Husákovi promínil prezident tresty odnětí svobody na dobu 2 a 3 let, podmíněně odložené na zkušební dobu tři a pět let. Jako soukromý zemědělec porušil v počátcích ekonomické transformace povinnost v řízení o konkurzu, dopustil se podvodu a neodvedl daň a další povinné dávky. Poslední z pětice omilostněných je Eliška Bojanovská, odsouzená na pět let za zkrácení daně, poplatků a podobných povinných plateb. Z podvodu však neměla žádný majetkový prospěch, nyní je v plném invalidním důchodu a stará se o dvě nezletilé děti.

Kandidátku ČSSD pro volby do EP vede bývalý mluvčí Zemanovy vlády

Poslanec a bývalý mluvčí vlády premiéra Zemana Libor Rouček je lídrem kandidátky ČSSD do voleb do Evropského parlamentu (EP), které se budou konat v červnu tohoto roku. Seznam celkem 31 kandidátů schválil ústřední výkonný výbor ČSSD 14.prosince. Na druhém místě je senátor a bývalý předseda nejsilnější odborové centrály (ČMKOS) Richard Falbr a na třetím poslanec Milan Ekert. Rouček v tajném hlasování získal důvěru 51,7 % delegátů a jedničkou na kandidátce se stal o dva hlasy. Výběr kandidátů kriti-

zoval ministr kultury Pavel Dostál, který podle serveru novinky.cz prohlásil, že politická reprezentace vzešlá z takového způsobu nominace může vykazat jen tristní výsledky. Dále se voleb do EP zúčastní například někdejší ministři Petr Lachnit a Bohumil Fišer. Bývalý ministr zahraničí a poslední předseda VS OSN Jan Kavan nakonec ze seznamu odstoupil. Své rozhodnutí podle idnes.cz odůvodnil tím, že jeho 11. místo na kandidátce by mohlo v Evropě poškodit reputaci ČSSD a kampaň "poněkud zdiskreditovat". Kavan později nepřijal nabídku KSČM, aby se objevil na její kandidátce. Volby do Evropského parlamentu se konají jednou za pět let a letos v nich budou poprvé volit i občané přistupujících států Evropské unie. Česká republika má v EP nárok na 24 poslaneckých míst.

Klausův novoroční projev se přiblížil občanům a líbil se i politikům

Prezident republiky Václav Klaus absolvoval první novoroční projev ve své funkci. Letos premiérově jej vysílala živě kromě České televize i komerční TV Nova. Klausův proslov byl ve srovnání s vystoupeními jeho předchůdce Václava Havla kratší, stavba vět jednodušší a témata se více dotýkala problémů a života obyčejných lidí. Projev byl také pozitivněji laděný a prezident se méně ohlížel do minulosti. Největší pozornost věnoval Klaus nadcházejícímu vstupu Česka do Evropské unie a volbám do Senátu, krajských zastupitelstev a Evropského parlamentu. "Naším úkolem bude najít takové reprezentanty České republiky, kteří se o naši věc a o naše zájmy v následujících letech

v Bruselu skutečně poperou," prohlásil v souvislosti s výběrem zástupců do orgánů EU. Uplynulý rok označil prezident za přiměřeně úspěšný bez mimořádných událostí. Zhodnotil činnost vlády Vladimíra Špidly, již vytkl hromadící se problémy ve zdravotnictví, vzrůstající zadluženost země a okázalé policejní akce. To kritizoval ministr vnitra Stanislav Gross, předsedovi vlády Špidlovi se však Klausova řeč líbila. "Byl to dobrý projev, objevily se v něm všechny vážné problémy, s nimiž se naše země potýká," citovala Špidlu MF Dnes. Pozitivní ohlasy vzbudilo vystoupení i u politiků ostatních stran, nejlépe jej hodnotili představitelé ODS a KSČM. "Projev mě mimořádně příjemně překvapil," sdělil své dojmy MF Dnes místopředseda komunistů Miloslav Ransdorf. "Ocenil jsem, že Václav Klaus zdůraznil, že po čtrnácti letech života v demokratické společnosti se už nikdo nemůže vymlouvat na minulost," upřesnil Ransdorf. Plné znění projevu viz www.hrad.cz.

Václav Havel plánuje "eurovesničku"

Nadace Dagmar a Václava Havlových Víze 97 přišla ke konci minulého roku s nápadem vybudovat v blízkosti Pražského hradu 25 domků. Měly by vyrůst v Jelení ulici a symbolizovat země Evropské unie. Každý z nich by měl vyprojektovat přední architekt dané země EU. Předběžný projekt vypracoval Havlův dvorní architekt Bořek Šípek. Kancelář prezidenta republiky i Správu Pražského hradu tento záměr zaskočil. Dle oficiálního vyjádření ideu takového stavebního zásahu do areálu Hradu "nepovažují za šťastnou ani vhod-

nou a s její realizací nepočítají". Dokonce prý s nimi "eurovesničku" zatím ani nikdo nekonzultoval, s čímž ovšem koordinátor projektu Václav Pavlas nesouhlasí. Návrh je k vidění v restauraci Arsenal v pražské Valentinské ulici.

Bombový útočník byl po pěti letech dopaden

Po pětiletém snažení dopadli policisté muže, který od roku 1999 nařezával koleje a dával pod ně nálože, pokoušel se vyházet do vzduchu pomníky, odpálil nálož ve zdravotnickém zařízení a u hotelu. Zatčen byl 29. prosince, když chtěl do povětří vyhodit pomník česko-německého smíření na Bukové hoře u Teplic nad Metují. Při zatýkání se osmašedesátiletý bývalý zámečnický deseterkrát bodl do krku. Nyní je v pražské Vojenské nemocnici ve Střešovicích a vzhledem k zdravotnímu stavu ho zatím nebylo možné vyslechnout. Policisté se tedy jen dohadují o motivu jeho činů. Policejní prezident Jiří Kolář o něm už dříve řekl, že se nejspíš mstí za křivdy z minulosti. Na rozdíl od podobných útočníků nikdy nepožadoval žádný finanční obnos, až na jednu výjimku. Loni v březnu si řekl o jeden milion eur. Policie mu připisuje osmnáct skutků, z nichž u třinácti je podle testů DNA jeho vina jednoznačně prokázána. Na svědomí má například výbuch nálože u památníku obětí komunismu v Praze 1 nebo výbuch nálože u hotelu Duo v Praze 9.

Vojenští policisté odjeli na misi do Iráku

Jednotka osmdesáti vojenských policistů odcestovala 21. prosince na tříměsíční misi do Iráku. Poslanecká sněmovna o tom rozhodla o tři dny dříve. Vládní návrh

prošel díky hlasům opoziční ODS, protože několik sociálních demokratů a lidovců s vysláním nesouhlasilo. Roční náklady na akci, v jejímž rámci budou Češi pomáhat udržovat pořádek v oblasti Basry, činí 250 milionů korun. Čeští vojáci se budou zabývat vyšetřováním trestných činů a válečných zločinů, pátráním po drogách, ale i výcvikem svých iráckých kolegů. Všichni zúčastnění prošli před rizikovou misí náročným výcvikem, mimo jiné i kursem angličtiny a arabštiny, a jsou připraveni čelit náročným bezpečnostním i klimatickým podmínkám. Jednotka, jejímiž členkami jsou i čtyři ženy, počítá s tím, že se jedná o nejnebezpečnější akci v dějinách české armády. Všude přítomná hrozba teroristických útoků, zvláště při hlídání policejních objektů a doprovázení konvojů, vytváří reálnou možnost, že se útvar nevrátí kompletní. I proto je délka pobytu 80 vojáků oproti obvyklému trvání pouze poloviční a v případě potřeby může být jednotka doplněna (parlament souhlasil s vysláním až 150 vojáků).

Čeští a slovenští záchranáři pomáhali v Iránu

Vláda vyslala na pomoc zemětřesením postiženému Iránu 14 záchranářů a 4 psůvody. Společně se čtyřmi tunami humanitárního materiálu odletěli z Prahy v sobotu 27. prosince, den po katastrofě. V nejhůře zasaženém městě Bam na jiho-východě Iránu strávili Češi tři dny, podařilo se jim vyprostit jednu živou ženu. Po návratu do republiky je přijal premiér. Šéf týmu záchranářů Petr Vodička i jeho zástupce Pavel Hošek byli povýšeni. 30. prosince vyjelo do Iránu

dalších devět dobrovolných záchranářů z Liberce. Na pomoc Iránu už vláda přispěla dvanácti miliony korun, tato částka má narůst až na dvacet milionů. Finanční sbírky organizují i nevládní organizace ADRA, společnost Člověk v tísni, Česká katolická charita a Český červený kříž. Do humanitárních akcí se zapojilo také Slovensko, které poslalo 35 záchranářů a 16 psůvody.

Spojené státy odebírají turistům otisky prstů a fotí je

Turisté ze zemí, které mají se Spojenými státy vízovou povinnost, musejí od 5. ledna na amerických letištích projít kontrolou, při které jim imigrační úředníci snímají otisky prstů a pořídí fotografii jejich obličeje. Toto opatření se týká i České republiky a Slovenska. České ministerstvo zahraničních věcí se proti postupu USA ohradilo s tím, že toto opatření vůči zemi, která je spojencem a za pár měsíců vstoupí do Evropské unie, není správné. Mezi politiky se objevil i názor, že by Česká republika měla vůči Američanům cestujícím do země postupovat stejně. Například Brazílie už tak na protest učinila. USA chtějí tímto krokem posílit bezpečnost státu. Během letošního roku budou náležitě vybaveny americké ambasády a tato procedura se bude odehrávat rovnou při žádosti o vízum. V budoucnu se turisté s podobným postupem setkají i pokud nebudou cestovat do Spojených států: od roku 2006 se digitálně zpracovatelný otisk prstu a snímek oka mají stát součástí pasu EU.

Ze Slovenska

Poslanci přehlasovali Schusterovo veto a potvrdili rovnou daň

Slováci budou od 1.ledna 2004 platit rovnou 19% daň. 4.prosince o tom definitivně rozhodl slovenský parlament. Z celkového počtu 136 přítomných poslanců se jich pro rovnou daň vyslovilo 78. Zákon o rovné dani sice parlament schválil již 28.října, prezident Rudolf Schuster ho ovšem vetoval. "Rovná daň z příjmu spojená s rovnou 19% sazbou daně z přidané hodnoty neguje princip daňové spravedlnosti a nesnižuje celkové daňové zatížení", napsal prezident v oficiálním odůvodnění. Zároveň dodal, že přijetí rovné 19% daně je výhodné zejména pro 11% daňových poplatníků s příjmy vyššími než 25 000 slovenských korun. Velmi nevýhodná bude podle Schustera naopak pro důchodce a občany v hmotné nouzi.

Lidé si budou od roku 2005 spořít na důchody sami

16.prosince schválili poslanci zákon o starobním důchodovém spoření. Ačkoli již vládní koalice nemá v parlamentu většinu, podařilo se jí tento zákon prosadit. Z přítomných 94 poslanců jich pro hlasovalo 76. Opozice hlasování bojkotovala, a tak měli osud zákona v rukou nezávislí poslanci, kteří hlasovali společně s koalicí. Podle politologa Miroslava Kusého si význam zákona uvědomovali i ti poslanci, kteří odešli z poslaneckých klubů vládní koalice. "Když jde o existenční otázky, dokáží najít společnou řeč. Kdyby tomu tak nebylo, znamenalo by to pro vládu konec," uvedl. (Odchod bývalého ministra obrany Ivana Šimka s dalšími šesti

kolegy z Dzurindovy SDKU totiž učinil 8.prosince kabinet menšinovým.) Zákon umožní lidem od roku 2005 spořit si na vlastní důchody na účtech v soukromých důchodových správcovských společnostech, které budou peníze investovat přes své penzijní fondy na finančních trzích. Ti, kteří mají důchodové pojištění, se budou moci do 31.července 2006 rozhodnout, zda chtějí na nový systém přistoupit. Lidé, kteří začnou pracovat až v roce 2005, budou takto spořit povinně. Odvody se budou skládat ze dvou částí: první jim bude vyplácet, stejně jako teď, Sociální pojišťovna, druhou bude tvořit zůstatek na osobním účtu, zhodnocený o výnosy. Peněžní úspory budou majetkem střadatelů, takže se na ně bude vztahovat dědické právo. Zanikne důchodový věk, do penze budou moci lidé odcházet podle toho, kolik dokázali v produktivním věku nastrádat. Důvodem změny financování důchodů je dlouhodobá neudržitelnost současného systému. Vyplácí je totiž Sociální pojišťovna z peněz, které vybere z odvodu lidí v produktivním věku. Jejich podíl k počtu důchodců se stále snižuje, čímž se prohlubují deficity a ty by musel platit stát. V roce 2004 by se měly silné finanční společnosti ucházet na ministerstvu práce o licence důchodové správcovské společnosti. Podmínkou jejich získání bude základní jmění ve výši 300 mil. korun a 50 tisíc pojištěnců. Kontrolu nad hospodařením společností bude vykonávat Úřad pro finanční trh.

**Prezident Schuster
oslavil 70. narozeniny**
Své sedmdesáté narozeniny oslavil slovenský prezident

Rudolf Schuster podle zvyku jen v rodinném kruhu 4.ledna. K významnému výročí obdržel kuriózní dar od ukrajinské hlavy státu Leonida Kučmy. Ten mu totiž s blahopřáním zaslal mezikontinentální balistickou raketu ukrajinské výroby typu SS-24 Skalpel. Dárek rozšířil sbírku Slovenského technického muzea v Košicích. Zatím není jisté, zda se Schuster bude v letošních prezidentských volbách ucházet o znovuzvolení.

Ekonomika

Státní rozpočet 2004 má rekordně vysoký schodek

Vláda Vladimíra Špidly 3.prosince obhájila svou představu o podobě státních financí pro příští rok. Poslanecká sněmovna schválila rozpočet, který, co do výše schodku, nemá v dějinách České republiky obdoby. Vládní koalice uplatnila svou těsnou většinu hlasů a rekordní 115 miliardový deficit prosadila rozdílem jediného hlasu za přispění jednoho komunistického poslance, který "vypároval" nehlasujícího unionistu Tomáše Vrbíka. Ten s výší schodku nesouhlasil. Šéf poslanců ODS Vlastimil Tlustý obvinil vládní koalici z obchodování s komunisty. Podle něj koalice komunistům na oplátku podpořila některé jejich změny v rozpočtu. Tlustého tvrzení sice odmítl premiér Špidla, ovšem podle Lidových novin ho neoficiálně přiznali někteří poslanci koalice. Den před schvalováním rozpočtu poslanci ČSSD ze severních Čech pohrozili, že rozpočet vůbec nepodpoří. Problém vyřešilo až 75 milionů z rozpočtu navíc pro ústecký kraj. Právě poslanci vládních stran byli nejúspěšnějšími při "lob-

bování" o přerozdělení některých dotací a peněz původně určených na úhradu úroků státních půjček. Všichni zákonodárci dohromady podali celkem 380 žádostí za 18 miliard korun, schváleny však byly pozměňovací návrhy "jen" za 2,5 mld. korun, které poputují především do volebních okrsků poslanců. Na opoziční strany příliš peněz nezbylo, což s nadsázkou zhodnotil poslanec Tlustý slovy: "Modli se a cvič!" Adresáty peněz budou totiž ve většině případů sportovní haly, hřiště nebo kostely, v několika případech také nemocnice. Státním rozpočtem projde příští rok celkem 869 mld. korun, státní útraty však přitom rostou výrazně rychleji než ceny a DPH. Čtyři pětiny rozpočtu padnou na mandatorní výdaje, jakými jsou důchody, sociální dávky nebo platy státních zaměstnanců. Ekonomika poroste dle odhadu Ministerstva financí o 2,8 %, vláda přesto utratí téměř o 10 % víc než letos. Schodek bude dokonce třikrát větší než v době nástupu ČSSD k moci a splacení dluhu tak bude pro ČR stále obtížnější.

Poslanci otevřeli cestu Špidlově reformě financí

Poslanecká sněmovna 11.prosince přehlasovala prezidentovo veto zákonu o zdravotním pojištění a státní sociální podpoře, kterými vláda podmiňuje úspěch reformy. Vláda tak prosadila všech 11 zákonů, díky kterým chce v následujících letech snížit schodek veřejných financí, ušetřit několik miliard korun a připravit zemi na přijetí eura. Přesto mnozí ekonomové považují označení "reforma" za nadnesené. Již nyní je například jasné, že reforma stavebního spoření

žádné úspory nepřinese, spíše naopak. Vláda sice schválila snížení státní podpory z nynějších max. 4500 Kč na 3000 Kč a prodloužení povinné doby spoření z pěti na šest let, spořitelný ale do této chvíle uzavřely již dvakrát více nových smluv a přibývají další. Stát tak vynaloží na výplaty podpor jistě více než dosud. To, že mnoho výdajů je povinných (sociální dávky, důchody a platy státních zaměstnanců), se vládní koalice pokouší řešit novelou zákona o dávkách. Nejvýrazněji ji pocítí lidé, kteří často stonají. Nemocenská dávka, která se často zneužívá, se totiž v prvních třech dnech nemoci sníží z 50 na 25 % platu. Navíc má nemocenskou v této době místo státu vyplácet zaměstnavatel, který si lépe ohlíká oprávněnost jejího vyplácení. Sociální dávky vyplácené nad výši životního minima získají lidé až poté, co se zbaví cenných věcí, např. luxusního automobilu. Zvýší se daňová zátěž drobných živnostníků. Ti budou muset od 1. ledna platit minimální daň odpovídající polovině průměrné mzdy v zemi (někteří dlouhodobě vykazují minimální zisk) a vyšší odvody sociálního a zdravotního pojištění. Naopak firmám se daně do roku 2006 postupně sníží z nynějších 31 na 24%. Snížit se mají i daně rodinám s dětmi. Všichni si ale připlatí v obchodech, kde mnoho zboží a služeb přejde z nyní vyšší pětiprocentní snížené sazby do základní 22 %. V celkovém součtu daňová zátěž vzroste, a to podle odborníků ekonomie škodí. Úspěšnost reformy lze těžko předpovídat. Jisté však je, že nyníjší úpravy budou muset podpořit mnohem radikálnější zásahy do stávajících systémů.

Americký dolar klesl na historické minimum vůči české koruně

Nákup amerického dolaru nikdy nebyl pro Čechy tak výhodný jako nyní. Jeho kurs se pohybuje těsně nad hranicí 25 korun za 1 dolar, koruna prolomila i své dosavadní historické maximum oproti této měně z roku 1995. Levný dolar se promítá do cen zboží dováženého ze Spojených států a také komodit placených touto měnou. Mezi ně patří především ropa a zemní plyn. Příčinou oslabování americké měny je hlavně zadluženost Spojených států po válce v Iráku a také velký schodek jejich zahraničního obchodu. Vláda USA však nemá důvod proti oslabování dolaru zasahovat, jelikož současný stav napomáhá vývozu amerického zboží a tím i celé ekonomice. Ekonomičtí experti se ve vyjádřeních pro MF Dnes rozcházejí v názoru na další vývoj kursu dolaru. "Do půl roku by kurs vůči koruně mohl spadnout až na 23,70 Kč/USD," míní analytik Komerční banky Vladimír Kvasnička. Naopak dealer České spořitelny Marek Ratkovský se domnívá, že propad je již přehnaný a dolar začne brzy opět posilovat.

Kurzovní listek

České Národní Banky

8. 1. 2004 (střed)

EUR, 1	32.365
Kanada, 1	19.887
Slovensko, 100	79.178
USA, 1	25.618

Kultura

Zemřel publicista

Jiří Loewy

Prvního lednového dne zemřel v německém Wuppertalu novinář Jiří Loewy, bylo mu 73 let. Loewy dlouhá léta spolupracoval s Lidovými novinami, byl autorem bez-

počtu komentářů, fejetonů a článků. Čtyři roky byl ústředním tajemníkem sociální demokracie v exilu, do roku 1995 působil jako člen výkonného výboru ČSSD. Vloni obdržel novinářskou cenu Ferdinanda Peroutky, v roce 2000 převzal z rukou Václava Havla medaili Za zásluhy. Jiří Loewy prožil pohnutý život, nejprve ho pronásledovali nacisté, později jej komunistický režim odsoudil za podzemní činnost. Část trestu strávil v uranových dolech v Jáchymově. V roce 1969 Loewy emigroval do Rakouska, odkud se odstěhoval do Wuppertalu, kde žil až do své smrti.

Zemřela herečka

Helena Růžicková

V 67 letech zemřela 4. ledna legenda českého filmu Helena Růžicková. Svůj statečný boj s rakovinou prohrála v neděli ráno v plzeňské nemocnici. Růžicková se do paměti diváků zapsala zejména jako představitelka komediálních rolí. Největší popularitu jí přinesly filmy o rodině Homolkových (Ecce homo Homolka, Hogo fogo Homolka, Homolka a Tobolka) a trilogie Slunce, seno, jahody, Slunce, seno a pár facek a Slunce, seno, erotika. Naposledy si zahrála ve veselohře Zdeňka Trošky Kameňák 2, která bude mít premiéru 21. ledna. Kromě toho byla též autorkou či spoluautorkou několika autobiografických knih (A tak jsem šla životem, Deníky mezi životem a smrtí). Angažovala se také v dobročinné činnosti, podporovala dětské domovy. V roce 1996 jako nezávislá neúspěšně kandidovala do Senátu na kandidátce KSČM. Poslední rozloučení s herečkou se uskuteční 9. ledna v Praze ve strašnickém krematoriu.

Francouzi pasovali čtyři české rytíře umění a literatury

11. prosince ocenilo francouzské ministerstvo kultury cenou Rytíř umění a literatury čtyři české umělce – ilustrátora Adolfa Borna, cembalistku Zuzanu Růžickovou, grafika Karla Demela a malíře Zdeňka Sýkoru. Touto cenou byli v minulosti poctěni např. Věra Chytilová, Petr Eben, Anna Farová, Bohumil Hrabal či Magdalena Kožená. Informace o oceněných (včetně ukázek jejich tvorby) viz www.gallery.cz a www.tea-art.cz.

Sport

Stručně ze sportu

* Kapitán české fotbalové reprezentace Pavel Nedvěd převzal Zlatý míč časopisu France Football 22. prosince v Paříži. Toto prestižní ocenění se každoročně uděluje nejlepšímu fotbalistovi působícímu v Evropě na základě hlasování 52 novinářů ze všech evropských zemí.

* Půl roku po porodu dcery se Kateřina Neumannová postavila na start závodu Světového poháru a překvapivě zvítězila. 20. prosince uběhla nejrychleji deset kilometrů volnou technikou v rakouském Ramsau a zvítězila i 6. ledna ve skiatlonu ve švédském Falunu.

* Celkem čtyři medaile získala česká výprava na mistrovství Evropy v krátkém bazénu v irském Dublinu. Ilona Hlaváčková obhájila druhé místo v závodu na 100 m znak, k tomu navíc přidala zlato na nejkratší trati. V sedmileté historii šampionátu je to již její třetí titul. Květoslav Svoboda si doplaval ve velké konkurenci pro stříbrnou medaili na 200 m volný způsob a pro bronz na 400 m.

CÍRKEV DOMA A VE SVĚTĚ

Reakce z katolické církve na zprávu o zadržení Saddáma Husajna

Stanovisko Svatého stolce k zatčení Saddáma Husajna zdůrazňuje, že papež věří v to, že zatčení iráckého diktátora a proces, který v současnosti v Iráku probíhá, může napomoci k celkovému uklidnění a demokratizaci této země. Současně je to příležitost k nápravě škod spáchaných na humanitě, kterou válka vždy představuje. V souvislosti s možností vynesení rozsudku absolutního trestu pro Saddáma Husajna se uvádí, že Svatý otec je zásadně proti trestu smrti. Zatčení Saddáma Husajna americkou armádou přivítali ve svých vyjádřeních dva biskupové Chaldejské katolické církve. "Dlouhotrvající strach je pryč, všechna ta tíha, kterou jsme nesli na našich šíjích, smrt a vraždy, stejně jako obava, že by se mohl Saddám vrátit," řekl biskup diecéze Amadiyah Rabban Al-Qas v reakci na zprávu o Husajnově zatčení. "Hlava hada byla rozdrcena. Pro nás v Iráku skutečně začala etapa jeho rekonstrukce," dodal biskup v rozhovoru pro Asia News. Biskup Rabban Al-Qas zdůraznil, že pod Husajnovým diktátorským režimem trpěli stejně tak křesťané, šíité, Arabové či Kurdové. Proto je důležité, aby byl Husajn souzen iráckým soudem. Je nezbytné, aby se přiznal ke svým zločinům, k milionům lidských životů, které má na svědomí. Křesťanské odpuštění předpokládá také lítost a pokání, řekl biskup. Bagdádský světící biskup Shlemon Warduni řekl v rozhovoru pro Radio Vatikán, že Husajnovo zatčení bylo pro všechny překvapením, byla to však "dobrá zpráva pro všechny Iráčany". Biskup nicméně uvedl, že v Iráku existuje více teroristických skupin, které sužují místní obyvatelstvo násilnými akcemi. Pro rekonstrukci Iráku je podle jeho názoru nezbytné zajistit dostatečnou ochranu hranic země před tím, aby se přes ni mohli dostávat další teroristé.

Generální papežské audience navštívilo 17 milionů lidí

Podle údajů Prefektury Papežského domu, která organizuje pravidelné středeční generální audience u papeže Jana Pavla II., se za 25 let jeho pontifikátu zúčastnilo těchto setkání 17 milionů lidí ze všech částí světa. Nejvyšší počty návštěvníků byly zaznamenány v prvním úplném roce pontifikátu současného Svatého otce v roce 1979, kdy se s ním během 45 generálních audiencí setkal 1.585.000 lidí. Druhým vrcholem byl Jubilejní rok 2000, kdy se 45 generálních audiencí zúčastnilo zhruba 1,5 milionu návštěvníků.

Pavel Posád jmenován novým litoměřickým biskupem

24. prosince 2003 byl jmenován papežem Janem Pavlem II. novým diecézním biskupem v Litoměřicích P. Mgr. Pavel Posád. Narodil se 28.6.1953 v Budkově, okr. Třebíč. Pokřtěn byl v kostele sv. Martina v Budkově 1.7. téhož roku. Pochází ze sedmi sourozenců, nejstarší bratr zemřel ve věku dvou let. Rodiče pracovali v zemědělství. Po ukončení Základní školy v Budkově pokračoval ve studiu na gymnáziu v Moravských Budějovicích. Po maturitě v roce 1972 studoval na Cyrilo-

metodějské bohoslovecké fakultě v Praze, se sídlem v Litoměřicích. Absolutorium obdržel v roce 1977 a 26.6.1977 byl v Brně vysvěcen biskupem Josefem Vranou na kněze pro brněnskou diecézi. Kněžskou službu vykonával jako kaplan v Pozorovicích, v Brně - Židenicích a v Lomnici u Tišnova. Od roku 1980 působil jako farář v Ratiškovcích, okr. Hodonín. Po dvou letech byl na žádost tehdejší státní správy přeložen do pohraniční farnosti Drnholec, okr. Břeclav. V roce 1989 byl ustanoven duchovním správcem v Třebíči. Po pádu komunistické totality se stal farářem u sv. Tomáše v Brně. Po třech letech byl jmenován spirituálem olomouckého Arcibiskupského kněžského semináře, kde působí dosud. Kromě výchovy bohoslovců se věnuje formaci kněží a stálých jáhnů brněnské diecéze. Vede duchovní cvičení laiků. Jedenáct let byl členem kněžské rady. Je členem komise České biskupské konference pro kněžstvo. Pavel Posád, 19. litoměřický sídelní biskup, bude vysvěcen na biskupa v sobotu 28.2. v katedrále sv. Štěpána v Litoměřicích. Biskupské svěcení přijme z rukou pražského arcibiskupa kardinála Miloslava Vlka. Spolusvětitelům bude předseda České biskupské konference, olomoucký arcibiskup Jan Graubner a dosavadní litoměřický biskup Josef Koukl. Kázání pronese brněnský biskup Vojtěch Cikrle. Jako své biskupské heslo si nový ordinář vybral citát z Lukášova evangelia "Zajed' na hlubinu" (Lk 5,4). Litoměřické biskupství, jehož hlavní patronkou je sv. Zdislava, bylo založeno v roce 1655, po pražském a olomouckém arcibiskupství je třetím nejstarším v naší republice. Jak uvádějí údaje z posledního sčítání lidu, na území litoměřické diecéze žije 1,3 milionu obyvatel, z nichž se 160 tisíc hlásí ke katolickému vyznání. Ve 437 farnostech působí kolem 130 kněží.

Podle ČBK

Velehrad ve Sv. Martinu in Gsies v Bolzanu v Itálii

Po přestavbě přístavku ve Sv. Martinu je Velehrad opět v plném provozu. Každoročně se zde pořádají tábory pro chlapce i pro děvčata českého a slovenského původu od 9 do 14 let. Dům je k dispozici pro farní, či jiné skupiny celoročně. Bližší informace o Velehradu ve Sv. Martinu můžete najít na www.gsies.host.sk. V horách si člověk více uvědomuje svoji maličkost, svoji nicotu, která ho vede k uvažování o sobě, o smyslu života. Daleko více vnímá přírodu a raduje se z každého kvítka a to vědomky či nevědomky vede k pokorě a vděčnosti vůdci Stvořiteli. Tyto zážitky ukládá do paměti a snaží se je uchovat co nejdéle, aby z nich mohl čerpat radost a vzpomínky na pěkné chvíle prožité v horách. Přejeme všem, kteří přijedou do hor, aby pobyt zde přispěl k odpočinku pro tělo i duši a k načerpání nových sil pro každodenní život, o kterém říkáme, že je všední. Ale nic není všedního, každý okamžik našeho bytí má svůj smysl, svůj řád, protože i my jsme součástí přírody, ať žijeme v horách, ve městě nebo na venkově. Na jednom horském kříži v Alpách je prostý nápis: "Mnohé cesty vedou k Bohu, jedna vede přes hory." *P. Georg Kopic SDB, ředitel střediska*

Kristus naděje Evropy - Středoevropské katolické dny

2. neděle v liturgickém mezidobí 18.ledna 2004 - Polsko

Katolická církev v Bosně a Hercegovině, České republice, Chorvatsku, Maďarsku, Polsku, Rakousku, Slovensku a Slovinsku společně pořádá v době od 1.6.2003 do 23.5.2004 Středoevropské katolické dny. Dnes máme být spojeni s církví v Polsku.

Církev v Polsku

Církev v Polsku má za sebou více než tisícileté dějiny. Začíná křtem prince Měška I. v roce 966. Prvním misijním biskupstvím byla Poznaň. V roce 1000 je založena církevní organizace s církevní provincií v Hnězděně a biskupstvími v Krakově, Wrocławu a Kolobrzegu. Od 25.3. 1992 je v Polsku 13 církevních okresů a 42 diecézí, dvě z nich ukrajinsko-byzantského ritu. Země má 38 milionů obyvatel, z toho je 95% katolíků. Ve službách církve je přes 21 000 kněží v diecézích a přes 6000 řádových kněží. V kněžských seminářích současně studuje 6800 budoucích kněží.

Papež Jan Pavel II. byl před svou volbou papežem 16.10. 1978 jako kardinál Karol Wojtyła krakovským arcibiskupem. Jako papež navštívil svou vlast dosud devětkrát.

Polští světcí

Z Polska pocházejí a zde žili mnozí svatí a blahoslavení. Mohli bychom uvést dlouhý seznam těchto zářných příkladů víry. Nejvýznamnějšími jsou sv. Vojtěch a sv. Stanislav, sv. Hyacint a sv. Kinga, sv. Hedvika Slezká a sv. Hedvika Královna, sv. Kazimír a sv. Stanislav Kostka, sv. Jan Kentický a sv. Ondřej Bobola, sv. bratr Albert Chmielowski a sv. Rafael Kalinowski, sv. Faustina Kowalska a sv. Maximilian Maria Kolbe. Patrony země jsou Matka Boží z Czenstochowe, sv. Vojtěch, biskup mučedník sv. Stanislav a též kněz a mučedník sv. Ondřej Bobola.

K bohoslužbě slova

Čtení viz str. 4.

1. Ježíš Kristus – pramen pravého štěstí

Jak každý z nás ví, lidé touží po štěstí. Od kud pochází tato velká touha? Kdo ji vložil do hlubin našeho srdce? Původce této touhy, která žhne v každém z nás, je v posledku Bůh. On nás stvořil k radosti. On sám je věčným štěstím a chce nás učinit šťastnými. Ježíš Kristus, Boží syn, se stal jedním z nás a chce nás na cestě naší touhy doprovázet. Doprovázel lidi na jejich cestě, aby jim daroval radost, která přesahuje naše lidská

očekávání. Působil v poslání navrátit nás zpět k Bohu a slavit Boží spojení s lidmi. Tak také učinil své první znamení při svatbě v Káni galilejské, když proměnil vodu ve víno. Nové víno je také jeho darem ke svatební hostině, je znamením nekonečné Boží lásky. Víno, které o svatbě dochází, můžeme také chápat jako znamení lásky, která mezi manžely, v rodinách a společenstvích někdy mizí. Bez lásky nemůže žít nikdo. Skrže Ježíše Krista a v něm je nám Boží láska, původ veškeré lásky, dávana stále znovu.

V obrazu svatební hostiny a radosti ze svatby byl se Starým zákonem opětovně ohlášován příchod nového Mesiáše. Je tedy více než významné, že Ježíšovo spasitelské dílo začíná v kruhu jeho nejbližších při svatbě v Káni galilejské. Nejde přitom jen o začátek v chronologickém smyslu, nýbrž také v kvantitativním, jako předzvěst a souhrn všech jeho ostatních znamení spásy. Tímto prvním znamením Ježíš zjevuje svou slávu (Jan 2,11) a probouzí víru apoštolů.

Množství dobrého vína při svatbě v Káni galilejské předznamenává nezměrnost Boží milosti. Kamenné nádoby na vodu používané při rituální očištění mohou poukazovat na proměnu starozákonní ekonomie spásy v novou Boží ekonomii: Ježíš do staré smlouvy vlévá nové víno a zakládá jím Novou smlouvu Boha s jeho lidem. Křest proměňuje vodu v křest duchovní, zákon nachází své naplnění v milosti a pravdě, jeruzalémský chrám je dokončen v těle Kristově, chrámový kult vyvoleného izraelského národa se stane díkyvdáním celého lidstva Bohu.

2. Účast na eucharistii – účast na svatební hostině Nové smlouvy

Bůh nabízí v Ježíši Kristu obnovení a naplnění své smlouvy s člověkem. V Ježíši Kristu, pravém Bohu a pravém člověku, se Bůh spojuje s lidmi, aby je posvětil a proměnil. Nové víno poukazuje k poslední večeři.

Toto vše pro nás činí srozumitelným též skutečnost a tajemství manželství, které Ježíš povyšuje na svátost: Ježíš si nechává přinést naši často banální, nijak chutnou vodu a proměňuje ji ve vytříbené víno. Skrže něj se lidská láska se všemi jejími slabostmi a riziky ztroskotání proměňuje v lásku Boží. Pít z kalichu, který nám podává Ježíš, znamená také pít z pramene nekonečné lásky Boží, která vše přivádí k naplnění.

3. Maria se přimlouvá za nás lidi a stává se mluvčí svého syna

Jen Bůh nám může dát to, co přesahuje naše možnosti: lásku, život, štěstí. Jako lidé

můžeme být takto obdarováni, jestliže poslechneme Mariinu slova adresovaná služebníkům: „Udělejte všechno, co vám řekne!“

Maria jako Ježíšova matka stojí na počátku jeho veřejného působení: „Konala se svatba...“ (srov. Jan 2,1-2). „Z textu vyplývá, že Ježíš a jeho učedníci byli pozváni s ohledem na matku“ (*Redemptoris Mater*, 21). Tenkrát jako i dnes je to často Maria, díky níž se setkáváme s Ježíšem, jejím synem.

Pro církev v Polsku je Czenstochowa místem setkání s Ježíšem Kristem. Je také nazýváno „polskou Káni galilejskou“, neboť zde po staletí platí slova Matky Boží Marie: „Udělejte všechno, co vám řekne!“. Na tomto místě se nejen nachází jeden z nejznámějších a nejuctivnějších obrazů Matky Boží na celém světě, ale zde také zvláštním způsobem pocítujeme přítomnost Panny Marie. „Zde je Maria přítomná v tajemství Krista a církve“ (Papež Jan Pavel II. v Czenstochowe, při homilii 4. 6. 1979).

Jedinečnost tohoto místa připomíná Jan Pavel II. slovy: „Věřící v Polsku si zvyklí s tímto posvátným místem spojovat svůj život a různé důležité a významné životní události, jako je narození dítěte, životní a profesní rozhodnutí, ale také maturitu a mnoho jiných důležitých okamžiků. Je zvykem s tím vším přicházet na „Jasnou horu“ a světit se Matce Boží.“

Ve své encyklice *Redemptoris Mater* píše Jan Pavel II.: „V galilejské Káně se ukázala jen jedna konkrétní stránka lidského nedostatku, zdánlivě jen malá a bezvýznamná („už nemají víno“). Ale má symbolický význam: Ono „vycházení vstříc“ potřebám člověka znamená zároveň, že ho uvádí do zorného úhlu Kristova mesiášského poslání a jeho výkupné moci. Děje se tak zprostředkovaně: Maria se staví mezi svého syna a lidi v situaci jejich nedostatků, potřeb a utrpení. Staví se „mezi ně“, to znamená *dělá prostřednictvím, ne jako cizí osoba, ale ze svého postavení matky*. Je si vědoma, že jako taková může přednášet synovi potřeby lidí, ano více: že má k tomu „právo“. Její prostřednictvím má tedy ráz přimluvný. Maria se „přimlouvá“ za lidi. (...) Na Mariiny přimluvy a pro poslušnost služebníků zahájil Ježíš v Káně „svou hodinu“. V Káně se ukazuje Maria jako osoba *věřící v Ježíše*. Její víra přivolá první „znamení“ a přispěje k probuzení víry učedníků“ (*Redemptoris Mater*, 21).

Podle materiálů
České biskupské konference

Rev. Tomáš J. Havlík, O.S.B.

VI. opat Svatoprokopského opatství v Lisle **byl povolán na věčnost**

Josef Havlík se narodil v Bison Oklahome 6. dubna 1913 v rodině s jedenácti dětmi, z nichž tři zemřely v dětském věku. Jeho otec přišel z Čech a otevřel obchod se smíšeným zbožím. Kvůli obchodu dojížděl často do Chicaga, kde se seznámil s českými benediktiny, kteří ho požádali, aby se stal zástupcem jejich tiskového apoštolátu mezi českými farmáři v Oklahomě. A tak také přirozeně pět synů a tři dcery Havlíkovy rodiny byli posláni na akademii sv. Prokopa a Akademii Nejsvětějšího srdce (k benediktinám) do Lisle.

Mladý Josef Havlík nastoupil v roce 1928 do Akademie sv. Prokopa s úmyslem stát se diecézním knězem v Oklahomě, ale po skončení kolejních studií změnil svůj úmysl a v létě 1935 spolu se svým spolužákem a budoucím opatem Valentinem Skluzáčkem začali řádový noviciát v opatství sv. Jana v Collegiville v Minnesotě. Po složení řeholních slibů

11. července 1936, kdy přijal jméno Tomáš, pokračoval ve svých teologických studiích, vyučoval na Akademii sv. Prokopa v Lisle a od roku 1939 zastával úřad školního sekretáře. 19. května 1940 ho vysvětil jolietický biskup William O'Brien na kněze. Během druhé světové války se chtěl Otec Tomáš dobrovolně přihlásit do armády jako vojenský kaplan, ale opat Prokop Neužil a Otec Jan Cherf, ředitel koleje a Akademie, s ním měli jiné plány. Poslali ho studovat pedagogickou administraci na Katolickou Universitu Ameriky do Washingtonu, kde získal titul magistra. V roce 1944 jako jednatřicetiletý byl Otec Tomáš jmenován ředitelem obou škol a tak nahradil Otce Jana Cherfa.

Během jeho dvanáctiletého ředitelování obě školy zaznamenaly značný rozvoj. Kolej se rozrostla, neboť vládní program poskytl po válce bývalým vojákům finanční pomoc k vysokoškolským studiím, a tak v letech 1950-51 byla postavena v universitním areálu první ubytovna studentů nesoucí jméno prvního svatoprokopského opata: Jaeger Hall. V roce 1956 se Akademie od Koleje odtrhla a přestěhovala se do bývalého sirotčince sv. Josefa, kde byla vybudována Benet Academy. Všechny tyto nákladné akce probíhaly pod odborným vedením Otce Tomáše, který byl v té době zapojen do dalších aktivit. Po čtyřicetileté době byl moderátorem Klubu matek a přátel opatství sv. Prokopa a čtrnáct let sloužil jako kaplan v klášteře Loreto ve Wheaton. V roce 1954 jel s opatem Ambrožem Ondrákem do Itálie, aby pomohl zařídit zhotovení sochy Panny Marie Exilu, jež měla připomínat pražskou sochu bezbožně stržené v listopadu 1918 na Staroměstském náměstí. Panna Maria Exilu v Lisle byla majákem naděje pro české katolíky v exilu. V roce 1994 byla socha převezena do Prahy, kde trůní na Strahově nad osvobozenou českou zemí.

V roce 1966 opat Daniel Kučera požádal Otce Tomáše, aby přijal místo ředitele benediktinské vojenské školy v Savannah, Georgia. Po celoročním úspěšném splnění tohoto úkolu byl Otec Tomáš jmenován farářem farnosti sv. Jany z Arku (sv. Panna Orleánská) v Lisle. I když hned v prvních měsících byl raněn slabým záchvatem mrtvice, věrně plnil povinnosti svého úřadu až do roku 1971, kdy ho spolubratři zvolili opatem opatství svatého Prokopa.

Opat Tomáš se stal duchovním otcem komunity jeden rok poté, co se přestěhovala do nového kláštera a kostela. A tak jeho úkolem bylo nejen, aby se pokračovalo v uskutečnění obnovy podle druhého Vatikánského koncilu, ale také v přizpůsobení, jež vyžadovalo přestěhování kláštera z budov Koleje.

Mezi úspěchy, které byly dosaženy pod vedením opata Tomáše, patří vybudování velkolepé moderní tělocvičny na Koleji a nová budova na Akademii, ve které se propojuje knihovna s vědeckou studijní laboratoří. Dále úspěšné pořádání 39. Generální kapituly řádu v roce 1977. Později téhož roku vedl svou komunitu v oslavách instalace opata Daniela Kučery za pomocného biskupa Jolietské diecéze.

V roce 1978 ve svých pětadesáti letech opat Tomáš podal svou rezignaci a jeho nástupcem se stal jeho spolužák z noviciátu dnes již zesnulý opat Valentin Skluzáček. Po složení opatského úřadu jolietický biskup Romero Blanchette nabídl opatu Tomášovi úřad kaplana v Edward nemocnici v Naperville a zároveň v pěti tamějších nemocnicích. Aby mohl opat Tomáš lépe pečovat o své svěřence, usídlil se na příštích 19 let na faře sv. Petra a Pavla v Naperville. Když mu bylo již osmdesát let, stávala se pro něj chůze velmi obtížnou a mnozí se divili, proč ho jeho nadřízení nechávají stále vykonávat jeho povinnosti. Byl to však sám opat Tomáš, který

odmítal jakékoliv ulehčení ve své práci. Jen s velkým váháním se konečně podrobil rozhodnutí opata Hugh Andersona, který ho uvolnil z kaplanství v nemocnici, ale ještě dva roky potom vykonával duchovní službu ve starobincích, až nešťastné upadnutí v červnu 1997 ho přesvědčilo, že v jeho osmdesáti čtyřech letech na-
dešel čas, aby odešel na odpočinek.

Po návratu do kláštera strávil zbývající roky svého života v přípravě na věčnost. Ze svého pokoje vycházel ráno okolo čtvrté hodiny a býval někdy až dvě hodiny v kapli Nejsvětější svátosti nebo v klášterním kostele až do ranních chval. Během dne se opět věnoval modlitbě nebo se zabýval výrobou obrázků, které zhotovoval z vy-
lisovaných květů a listů rostlin. Přátelé opatství je pak dostávali jako originální vánoční či velikonoční přání. Sil pomalu ubývalo a slabost v nohách vyžadovala v posledních týdnech terapii v Meadowbrook Manor v Naperville, kde opat Tomáš Havlík ukončil svůj plodný pozemský život a odešel do náruče Nebeského Otce ve čtvrtek odpoledne 11. prosince 2003.

Týden na to 18. prosince se s ním rozloučila Svatoprokopská řeholní komunita za účasti značného počtu věřících, včetně českých krajanů při večerní vigílii a následujícího dne v pátek 19. prosince byla v opatství obětována slavná zádušní mše svatá. Hlavním celebrantem byl jolietský biskup Otec Josef Imesh a s ním koncebrovali dva biskupové, arcibiskup Daniel Kučera, jeho předchůdce ve službě opata, dále 7 opatů a přes 50 kněží, mezi nimi i náš Otec Dušan Hladík. Posledního rozloučení se zúčastnily desítky řeholnic, řeholních bratrů a početný zástup věřících, kteří přišli i přes nepříznivé počasí. Po mši svaté byly převezeny tělesné pozůstatky opata Havlíka na klášterní hřbitov, kde byly uloženy do hrobu u hlavního kříže vedle ostatních opatů. Jako poslední pozdrav zazpívali opatu Tomášovi naši krajané v jeho mateřské řeči dvě sloky jeho oblíbené mariánské písně: „Tisíckrát pozdravujeme tebe...“ Jeho příbuzní z daleké Oklahomy byli hluboce dojata touto pozorností.

*Nebeský Otče, slyš naše prosby
za Tvého služebníka opata Tomáše,
který byl vyvolen, aby vedl
řeholní komunitu
a zastával místo Krista -
Tvého Syna jako pastýř Tvého stáde.
Shlédni na něho s láskou a
uveď ho do Tvého království
milosti a pokoje
a odměň ho blažeností věčného života.*

Karel Chrobák

Stanislav Brožek

odešel na věčnost

30. listopadu 2003 zesnul klidně v Pánu milovaný manžel, starostlivý otec a velice známý a obětavý pracovník v katolických exilových a krajanských organizacích v Americe pan Stanislav Brožek ve věku 87 let, který byl ke konci svého života postižen Alzheimerovou nemocí.

Po komunistickém převratu v Československu v roce 1948 odešel s manželkou do exilu. Po příjezdu do USA se usadil v Kalifornii, kde v Pasadeně později založil vlastní podnik. Projevil se jako úspěšný podnikatel, ale své schopnosti vést dal též k dispozici exilovému i krajanskému společenství, zvláště katolickému. Podporoval všechny snahy směřující k udržení našich národních křesťanských tradic v USA a též politické aktivity burcující ke stálému zápasu proti komunismu. Šlo mu o osvobození Božích dětí i celého našeho národa z područí komunistické ateistické nadvlády. Měl k tomu podporu celé své rodiny. Na jejich zahradě se často konaly náboženské akce, obstarával finanční podporu Nepomucena v Římě a další. V roce 1990 zajel do své rodné země na pozvání Nejdůstojnějšího otce kardinála Františka Tomáška, kde se zúčastnil přivítání papeže Jana Pavla II. při jeho první návštěvě Československa a dalších náboženských slavností a poutí. Žil příkladný křesťanský život. Byl přítelem mnohých.

Budiž mu země lehká a světlo věčné ať mu svítí! Všichni, kdo jste pana Brožka znali a nebo o něm jen slyšeli, věnujte mu vzpomínku i modlitbu.

***Mše svatá za spásu jeho duše bude obětována
v kostele Panny Marie Svatohorské v Ciceru
v sobotu 21. února 2004 v 6.30 večer***

Jménem všech přátel v Chicagu
Karel Švec

Kronika České misie v Chicagu v roce 2003

Svatost manželství si vzájemně udělili:

- 07 – 26 Radovan Čura a
Vlodea Drabiščáková
08 – 01 Jan Šimek a
Magdalena Kosiorowska
08 – 16 Radim Furmánek a
Mária Osvaldová
08 – 23 Zdeněk Holubec a
Jarmila Pecnová
09 – 06 Igor Ondruška a
Jitka Rašková
09 – 20 Petr Horák a
Lucie Procházková
09 – 27 Martin Kelnar a
Marcela Kelnarová - Vajíková
10 – 26 Radko Tomko a
Alena Robová
11 – 29 Peter Nedoroščik a
Jana Palubova
12 – 14 Thomas Philip Pierce a
Marcela Pierce - Pokludová

Pokřtěni byli:

Dospělí:

- 04 – 20 Barbora Simerska
06 – 12 Marcela Pierce
07 – 19 Jarmila Pecnová
09 – 27 Zdeněk Holubec
09 – 27 Hana Svobodová
09 – 27 Marcela Kelnarová - Vajíková
09 – 27 Martin Kelnar

Děti:

- 02 – 09 Marek Jozef Turay
02 – 23 Dominik Marek Nemrava
03 – 16 Katherine Rozsypálek
03 – 27 Philip Čech
03 – 30 Julia Isabella Stica
04 – 20 Kristina Pancikova
06 – 08 Timoty Robert Vendel
06 – 29 Erika Zdenek Kortova
07 – 20 Andreas Mucha
08 – 03 Ondřej Thomas Vajdík
09 – 06 Alice Hedvika Duška
09 – 27 Lucie Anna Kelnar
10 – 05 Vojtěch Frank Němčík
10 – 05 Kevin Tomáš Kovář
10 – 05 Veronika Marie Janášová
10 – 10 Peter Samsonek
10 – 26 Radko Samuel Tomko
11 – 15 Barunka Marie Szamaranszky
11 – 15 Claudia Amy Cichy
12 – 28 Natálie Anna Konečná

Ke svatému přijímání poprvé přistoupili:

Dospělí:

- 04 – 20 Barbora Simerska
06 – 12 Marcela Pierce
06 – 29 Radim Furmánek
07 – 19 Jarmila Pecnová

- 09 – 06 Igor Ondruška
09 – 27 Zdeněk Holubec
09 – 27 Hana Svobodová
09 – 27 Marcela Kelnarová
09 – 27 Martin Kelnar
10 – 26 Radko Tomko

Děti:

- 06 – 07 Marie Slivová
06 – 07 Monika Slivová

Svatost biřmování přijali:

- 04 – 20 Barbora Marie Simerska
09 – 27 Marcela Elizabeth Pierce
09 – 27 Jarmila Anna Pecnová
09 – 27 Zdeněk Tomáš Holubec
09 – 27 Hana Anděla Svobodová
09 – 27 Marcela Marie Kelnarová
09 – 27 Martin Šimon Kelnar
09 – 27 Jana Ludmila Galos
09 – 27 Igor Tomáš Ondruška
09 – 27 Radim Josef Furmánek

Na věčnost byli povoláni:

- 04 – 29 Jan Šrotýř
10 – 09 Ludmila Belková
11 – 05 Frank Galos
11 – 10 Frieda Dohnalová

V roce 2003 bylo celkem:

- 10 svateb
27 křtů (7 dospělých a 20 dětí)
12 prvních svatých přijímání
(10 dospělých a 2 děti)
10 biřmování
4 pohřby

Hospodaření

- Zůstatek 2002: \$ 67,106.26
Příjmy 2003: \$ 71,420.20
Vydání 2003: \$ 64,614.80
Rozdíl 2003: \$ 6,805.40
Zůstatek 2003: \$ 73,911.66

Poděkování

Na podporu Hlasů národa a České misie v nedávné době přispěli:

- \$ 1000: Joseph Kocáb
\$ 300: Anna Švehla, nejmenovaný darce
\$ 250: St.John Neumann Czech Chapel
Washington D.C.
\$ 120: Dennis Skočovský
\$ 100: Československá Národní Rada
Americká - Chicago, Společnost pro Vědy
a Umění - Chicago, Karel Kříž
\$ 70: John Pad'our
\$ 60: Joseph Ženišek
\$ 40: Alena Rasocha, Karel Tomeček

\$ 30: Otýlie Zolmanová, Stanley Tax,
Paul Piskatý

\$ 25: Czech Catholic Union Cleveland,
Charles Tůma

\$ 20: Charles Drha, Michal Pleska, Zdenek
Svoboda, Marie Borýsková, Dr.George
Švejda, Josef Hasil, Josef Douda, Vladimír
Král, Vojtěch Chlachula, Dagmar Hama,
Emilie Sovová, Luis Bořil

\$ 10: Josef Dražka, Josef Janik, Josef
Srahulek, Edward Vedral, Jaroslav Menci,
Miroslav Lorenc, Danuše Kollarikova,
Jan Koudelka

*Všem dárcům upřímně děkujeme a vzdáváme
me křesťanské Pán Bůh zaplat'.*

Fr. Dušan Hladík

Významné události

02.02. Besídka dětí z české školy se zpěvem
vánočních koled v klášteře v Lisle.

03.01. Oslava 40.výročí kněžského svěcení
biskupa Mons.ThDr.Petra Esterky při jeho
návštěvě Chicaga.

04.05.-06. Duchovní cvičení pořádané ve
spolupráci s Jednotou Čs. Orla v Chicagu.
Pod vedením Fr.Antonika Kocurka z NY.

04.30.-05.16. Zájezd do České republiky.

05.17. Májová slavnost – besídka dětí z čes-
ké školy a taneční zábava.

06.20.-22. Zájezd do Washingtonu D.C. na
20.výročí posvěcení České národní kaple.

06.26. Oslava 20.výročí kněžského svěcení
Fr.Dušana Hladíka

07.13.-19. Letní tábor dětí z české školy
v Michiganu – u manželů Příkazských

08.02. Fr.Odilo Crkva, OSB slaví v naší
komunitě zlaté kněžské jubileum.

08.17. Česká pouť k Panně Marii do Lisle.

09.07. Výroční piknik ve spolupráci se
Sdružením Čs. exulantů.

09.10. Účast na České recepci s Marií
Pappas - vystoupení dětí z české školy.

09.27. Slavnost biřmování za účasti biskupa
Mons.ThDr.Petra Esterky.

10.12. Poutní zájezd na Holy Hill.

10.30.-11.02. Účast na katolickém festivalu
víry v Chicagu – krojovaná skupina repre-
zentuje českou komunitu na hlavní mši svaté
s panem kardinálem Francisem Georgem.

12.07. Mikulášská besídka s vystoupením
dětí z české školy a skupiny Borůvky.

12.22. Besídka dětí z české školy v českém
domově důchodců Tabor Hill v Naperville.

12.24. Tradiční půlnoční mše svatá za účasti
asi 650 věřících – zpívá schola mladých a
skupina Borůvky.

12.27. Svátek Svaté Rodiny – při mši sv.
zpívají a hrají děti z české školy vánoční
písně Adama Michny z Otradovic.

SDRUŽENÉ ČESKOSLOVENSKÉ ORGANIZACE CHICAGSKÉ OBLASTI

Vás srdečně zvou na

46. Reprezenční ples, který pořádají v sobotu 7.února 2004

**v Grand Ballroom of Drury Lane
100 Drury Lane, Oak Brook Terrace, Illinois.**

Debutantky pro rok 2004: Horní řada zleva: Tanya Jech - Westchester, Megan Petkus - North Riverside, Caroline Foret - Naperville. Dolní řada zleva: Laura Smetana - Downers Grove, Ashley Hill - Burr Ridge, Stephanie Kadlec - Naperville

**Cocktails v 6.30 PM - Večeře v 7.00 PM
Uvádění debutantek pro rok 2004 v 8.30 PM
Hudba St. Louis Express.
Večerní společenský oblek žádoucí.
Dostatek místa pro parkování.**

**Vstupné \$ 75.00 za osobu
včetně večeře a všech nápojů a taneční zábavy.**

Rezervace přijímá Mrs. Vlasta Viceník, tel. (708) 354 – 0520

Svec & Sons

Funeral Home

Owned and Operated by the Svec Family since 1915

6227 WEST CERMAK ROAD, BERWYN, IL 60402

Private Parking

(708) 484-2050

(773) 242-2027

Zde mluvíme také česky

Robert Vlach

Právní služby

1. dopravní přestupky včetně
2. jízdy v opilství
3. suspenze a revokace řidičského průkazu
4. bankroty
5. kup a prodej nemovitostí
6. rodinné záležitosti, pozůstalosti
7. emigrační záležitosti
8. trestní právo

Mluvíme česky

6904 W. Cermak Road
Berwyn, IL 60402
Tel. (708) 795 - 4400

„KARLIN WEDNESDAY DANCES“

admission only \$ 2 at the door

“2004”

“Czech food” from 5.30 - 7.30 PM
call for reservations: 216 - 661 - 4726
Dancing from 7.30 - 10.30 PM

**Karlin Hall 5304 Fleet Ave,
Cleveland, OH**

For details call: 216 - 883 - 4760

January: 7: FRANK MORAVCIK
14: AL MACHUSIK
21: RALPH SZUBSKI
28: HOMESTEADERS

February: 4: JOHN PASTIRIK
11: WAYNW TOMSIC
18: AL MACHUSIK
25: “ASH WED.” no music

HLASY NÁRODA

*Máte již zapláceno předplatné
na rok 2004 ?*

**Vpravo nahoře na nálepce s Vaší adresou
je měsíc a rok, kdy Vám předplatné končí**

Předplatné USA na rok: 30.00 USD

Kanada na rok letecky: 40.00 USD

(prosíme z Kanady posílejte šeky v US dolarech)

Ostatní cizina na rok letecky: 55.00 USD

Naše adresa:

Hlasý národa,

P.O. Box 508 576,

Cicero, IL 60804

Tel.:(708) 656 -7472 Mobil: (708) 533-1050

Doporučte Hlasý národa svým známým!

PRVNÍ ČESKOSLOVENSKÁ KRAJANSKÁ TELEVIZE V USA

Od 4. ledna 2004 začal z Chicaga pravidelně vysílat **TELEVIZNÍ PROGRAM v ČESKÉ a SLOVENSKÉ ŘEČI**. Je přenášen televizní stanicí **WFBT každou neděli od 11 AM**. V pravidelném hodinovém vysílání jsou zařazeny informace, zajímavosti, kultura, sport a soutěže. Nechybí ani duchovní zamyšlení krajanských církevních představitelů a publicistický pořad **Hlasatel**, ve kterém vystupují zajímavé osobnosti z krajanského života. **Mnohojazyčný UHF Kanál 23** je vysílán ze Sears Tower v Chicagu a jeho signál pokrývá Illinois: Cook, Du Page, Kane, Kendall, Lake, Mc Henry and Will county. Indiana: Lake county.

Na příjem Kanálu 23 je nutné používat anténu.

Někdy stačí použít jen pokojovou nebo teleskopickou anténu či kus drátu.

Zákazníci níže uvedených kabelových společností mohou sledovat stanici WFBT na :

RCN 21st CENTURY – Channel position 14

AMERICAST CABLE – Suburban Channel position 19

AMERICAST CABLE – Chicago Channel position 17

Pořady této krajanské televize lze sledovat po celém světě, jelikož jsou rovněž přenášeny prostřednictvím Internetu na

<http://www.eurotv1.us>

Šťastný a úspěšný nový rok 2004

v dobrém zdraví
s hojností Božího požehnání
všem duchovním přátelům ve víře
a lidem dobré vůle
v pokoji a míru přeje

Josef Pavolčík

CZECH CATHOLIC UNION

5349 Dolloff Road, Cleveland, Ohio 44127

Fraternal Life Insurance

Since 1879

1-216-341-0444

Elsie T. Malec, Secretary -Treasurer
Mary Ann Mahoney, President

Chicago Representatives

Loretta Moravec
1-708-484-3162

Dolores Jacklin
1-630-968-1292

OBJEDNEJTE SI POLITICKÝ ČTRNÁCTIDENÍK

HLASATEL

Nejstarší česky píšící noviny publikované v Americe,
mající své čtenáře po celých USA i jinde.
Servis nezávislých komentářů, zpravodajství
a informací z ČR a z krajanského života.

Pište si o ukázkové číslo zdarma na adresu:

HLASATEL, 2470 Brunswick Circle, Unit B1
Woodridge, Illinois 60517

CZECH RADIO SCHEDULE

for the Cleveland Area

WERE 1300 AM

Saturdays 2.00 – 3.00 p.m.

Host: Frank Moravcik

Sundays 1.00 – 3.00 p.m.

Host: Joe Kocab

Jerry Jiráček

Vás zve k poslechu hudby z naší vlasti

na rádiové stanici 1450 AM

v neděli v 9.00 am

a v úterý a ve čtvrtek v 9.30 pm

Vroucí vzpomínka

*Dne 3.ledna 2004 uplynulo 10 let,
kdy nás navždy opustil náš milovaný
tutínek, dědeček a pradědeček, pan*

Rudolf Solfronk

**Žiješ s námi ve vzpomínkách
a s vděčností vzpomínáme
na Tvoji lásku k nám.**

*Vzpomínková mše svatá za něj a jeho manželku Barboru
Solfronkovou bude 17.ledna 2004 v 6.30 večer v kostele
Panny Marie Svatohorské v Ciceru.*

Děkujeme všem, kdo si na naše zemřelé rodiče
v modlitbě vzpomenou s námi.

**Rudolf Solfronk, syn s manželkou Blankou
Václav Solfronk, syn s manželkou Marianne
Mark Solfronk, s manželkou Megan
Nikolas, pravnuke**

Vděčná vzpomínka

*Před osmi lety o slavnosti Zjevení Páně 6.ledna 1996
byl svým nebeským Místrem povolán na věčnost
naš milovaný bratr, strýc a duchovní Otec*

Rev. Ludvík F. Světinský

Byl rodák z Dolního Němčí na Moravském Slovácku
a byl původně knězem litoměřické diecéze.
Dlouhá léta však strávil v exilu, kde působil jako farář
v krajanských osadách v diecézi Fargo
v Severní Dakotě v USA.

Je pochován v rodné obci v Dolním Němčí
v hrobě svých rodičů.

**Mše svatá za něho bude obětována v sobotu
17.ledna 2004 v 6.30 večer v kostele
Panny Marie Svatohorské v Ciceru.**

***Za tichou vzpomínku v modlitbě děkují
rodiny
Minařikova a Světinských***

George Schubert Funeral Homes

6507 West Cermak Road
Berwyn, Illinois 60402
PHONE (708) 484-6310
FAX (708) 484 0158

Bolestná vzpomínka

Bůh je láska.

*Dne 27.ledna 2004 tomu bude jeden rok,
co nás opustil můj milovaný manžel*

Vytautas Vanagas

**Jeho náhlý a předčasný odchod zanechal
velkou prázdnotu v našich srdcích.**

*Mši svatou za něho budeme obětovat u Panny Marie
Svatohorské v Ciceru v sobotu 31.ledna 2004 v 6.30 večer.
Děkujeme všem, kdo si na něho vzpomenou v modlitbě.*

**Za všechny příbuzné a přátele v České republice,
v Kanadě, na Litvě a ve Spojených státech
manželka**

Marie Vanagas P.E., CIP

Jak se peče bažant

Dostala jsem dárek. Trochu mne překvapil, nejsem zvyklá dostávat dárky jen tak pro nic za nic; k tomu jsou tradice, jako vánoční svátky anebo narozeniny; ty druhé, pokud se k nim člověk vůbec hlásí. Dárek byl vkusně zabalený v papírové krabici od bot, v pergamentu, na vrchu v hedvábném papíru, pracně převázaný fialovou stužkou. Poněkud nedůvěřivě jsem rozbalovala neznámý předmět. Vánoce jsou už za námi, do narozenin je daleko - a člověk nikdy neví, jaký šprýmař vás chce polekat anebo poškádlit. Na štěstí nic na mne nevyšlo, nevyšlo, nevypadlo, nerozsypalo se. Když odpadl poslední obal, objevil se na dně krabice bažant. Opravdový divoký bažant! Díky Bohu, byl už po smrti, hladce oškubaný, očistěný, připravený k poslednímu odpočinku na pekáči.

Jsou dárky různé. Většinou jsou přijaty s povděkem a vědomím, že nám chtěl někdo udělat radost, i když občas dumáme nad jejich účelem. Jeden takový dárek, jehož jsem se kdysi musela s politováním vzdát, pocházel od rozkošného andílka v třetí třídě obecné. Nevinné děvčátko tehdy přineslo paní učitelce (mně!) načatou plechovku tvrdých precliků a s důležitostí hodnou bezelstného dítěte mi oznámilo, že pikslu našli rodiče ve skříni, když jim zemřela babička. „Maminka vám vzkazuje, ať si ty preclicky dojdíte, u nás už je nikdo nechce!“

Tolik o různých dárkách, vítaných i naopak. Teď tu přede mnou ležel nebožtík bažant v celé své divoké kráse a já uvažovala, jak se s ním mám vypořádat. Bažantí pochoutku jsem ochutnala jen několikrát v životě a co se přípravy týče, přiznám se, že půjde o první pokus. Zatímco moje máti - dej jí Pán Bůh nebe - byla zručná v každém kuchařském počínání, moje zájmy se pohybují v poněkud jiných sférách. Vlastně si ani nepamatuji, jak chutnaly všechny ty pochoutky z matčina jídelního repertoáru, ať už to byla pečeně daňčí, kančí anebo srnčí; všechny mi připomínaly svíčkovou. Já jsem svíčkovou zásadně nejedla, ba nikdy jsem ji ani neochutnala v domnění, že se vaří z docela obyčejných svíček. Jednou jsem ze zvědavosti ochutnala od-

padlý kousek z rodinného svícnu a od té doby zatvrzele odmítám ochutnat sebe-menší sousto této pochoutky.

Avšak dětství je za námi a přede mnou teď leží tvor, který obětoval svůj život pro něčí mlsný jazyček. Musím sebrat veškerý um a připravit bažanta, jak se na divočinu sluší a patří. Prolistovala jsem Kuchařku Dobromily Rettigové, kterou mi odkázala babička. Brzy jsem však zjistila, že recepty a la Rettigová jsou těžko proveditelné. Na zažloutlých stránkách našla jsem totiž následující rozpočty: Kup za pět krejcarů másla a za tři pytlík mouky; do sáčku dej trochu leje...

Člověk se však nesmí nechat odradit maličkostmi. Každá správná kuchyně oplývá množstvím všemožného koření a čerstvé zeleniny; stačí to všechno smíchat dohromady a vytvořit pochoutku, až se sliny budou sbíhat. I následovalo krájení, prošpikování, mazání, posypávání a míchání a ještě další řada sloves podobného druhu, která měla bažanta připravit k výsostné hostině. (Dobromila Rettigová nazývala tento proces mořením; spíš však jsem byla umořená já!)

Konečně byl bažant připraven k oběti v plamenech. Objemný pekáč zmizel v rozžhavené troubě a kuchyni se počala šířit nevšední vůně. Byla to hotová symfonie smyslů. Jemné plátky celeru se smíchaly s drobnými kolečky mrkve, které vylučovaly nasládlou vůni. Tenké proužky cibule tančily nadšeně v hor-

kém omastku a špalíčky špeku rozpuštěly syčely a radostně prskaly po stěně nádoby; zrnka pepře a snítky kmínu se předháněly ve skoku vysokém. Celá kuchyně se nadechla labužnickým opojením. Jenom bažant ležel nehybně na dně pekáče a připravoval se k slavnostnímu finále. Přišlo pomalu a nenápadně v podobě nelibé vůně. Zpod pokličky začala se vylučovat nepříjemná pára, zaplavila celou místnost a po chvíli celý dům.

Otevřela jsem okna a nakonec i dveře. Bažant zapůsobil o to silněji. Těžký vzduch nasycený smrtelnými výpary pronikl do zahrady i do ulice a nebylo kam mu uniknout. Přivábil i sousedku. Zaklepala na dveře a s kapesníkem na ústech zasípala: „Někde tady běhá tehoř! Celá ulice je plná zápachu! Zavři si okna, nebo ti načichne celý dům!“

Nemělo cenu něco vysvětlovat. Tiše jsem přivřela dveře a opatrně vytáhla z trouby pekáč. Bylo to jako když vybuchne plynová bomba. Snad byl pták starý a nemocný, anebo doopravdy umořený?

Nedalo se nic dělat. Zabalený do křehké zeleniny, obalený růžovou slaninou byl pochován důstojně v nádobě na odpadky.

Když jsem docházela k domu, přiblížily se k odpadkům dvě potulné kočky. Na okamžik se zastavily, nasály těžký vzduch a pak bez váhání přeběhly na druhou stranu ulice.

Vladimíra Williamsová

Naše pout' do staré vlasti (7)

Ve středu 14.května po obědě se vydáváme z Brna na jih Moravy do starodávného královského města Znojma. Necelých 7 kilometrů před Znojmem se zastavujeme v Tasovicích, kde se narodil sv. Klement Maria Hofbauer - Dvořák. Na místě jeho rodného domku je dnes postaven klášterní kostel, kde duchovní správu vedou Otcové redemptoristé, jejichž kongregace byl sv.Klement členem. Vedle vstupu do kostela je hned nad prostorem světničky, kde se sv.Klement narodil, vystavěna čtyřhranná věž a je zde upraveno vkusné muzeum, odkud se prostor otvírá do chrámové loď. Samotný kostel je zasvěcen Kristu Ukřižovanému, jehož připomíná velký kříž na čelní stěně. Nad svatostánkem je umístěn obraz sv. Klementa, jak láme chléb a to nám připomíná, že tak jako pekař v mládí připravoval chléb pro tělo, tak později jako kněz sytil duše eucharistickým chlebem. V pozadí obrazu jsou podoby kostelů ve Varšavě a Vídni, kde sv.Klement požehnaně působil. Na vitrážích chrámových oken jsou výjevy z celého světcova života. Po krátké eucharistické pobožnosti a uctění ostatků sv.Klementa se nás ujímají manželé Sabáčkovi, jejichž dceru Veroniku a zetě Josefa Miléřovy, velmi dobře známe z našeho krajského společenství v Chicagu jako neaktivnější členy a Josefa jako našeho varhaníka. (Dnes, kdy od naší návštěvy Tasovic uplynulo již víc než půl roku, jsou oba mladí manželé již mezi svými doma na Moravě, kam se před Vánocemi vrátili po několikaletém pobytu v Americe.) Pan Sabáček je starostou Tasovic, a tak se nemusíme divit, když nás uvádí do svého vlastního reprezentačního vinného sklípku. U vchodu se na nás usmívá vyřezávaný nápis: „Bud' vítán, kdo s dobrým úmyslem přichází.“ A my všichni jsme ten dobrý úmysl měli, totiž ochutnávat výborné jihomoravské víno, a tak jsme se hned cítili jako doma. A bylo z čeho vybírat. Na jedné straně sklepa na nás salutovala řada plných demižonů a proti nim na straně druhé ležely velké sudy. Pan starosta dovedně natahoval z jednotlivých nádob do koštěře a rozléval do skleniček hostům a začala ochutnávka. Samozřejmě nechybělo ani bohaté občerstvení a výborné zákusky. Z Tasovic s námi odjeli do Znojma manželé Pavla a František Vaculovičovi, kteří v Chicagu prožili též pěknou řádku let a patřili mezi velmi aktivní členy České misie. Františkovo malířské umění nám dodnes připomíná nádherně vymalovaná kaple našeho Velehradu.

Posezení ve vinném sklípku u starosty obce Tasovice pana Sabáčka

Naši poutníci ve Znojmě s gotickým chrámem sv.Mikuláše v pozadí

Před historickou branou města Znojma nás očekává synovec pana Ludvíka Pospíchal, který se od této chvíle ujímá služby našeho průvodce. Znojmo je dnes městskou památkovou rezervací s devíti kostely a kaplemi. Nad městem ční celkem 22 věží, z nich nejvyšší je renesanční věž radnice. Nejprve se zastavujeme u jezuitského kostela sv.Michala s přilehlou jezuitskou kolejí. Na neďalekém náměstí si všímáme budovy bývalé pekárny, ve které se vyučil pekařskému řemeslu sv.Klement Maria Hofbauer - Dvořák. Míjíme zbytky františkánského kostela s rajskou zahradou a gotickou budovou, na které je zasazena deska, že zde byl pohřben král Přemysl Otakar II. po bitvě na Moravském poli 26.srpna 1278. Později bylo jeho tělo přeneseno do katedrály sv.Víta v Praze. Po nově vybudované cestě na terase příkrého svahu obcházíme proslulý znojemský pivovar a pod námi se otvírá čarokrásný pohled do 200 metrů hlubokého údolí řeky Dyje se znojemskou přehradou. Dostáváme se ke znojemskému hradu a na skalnatém výstupku před ním se zastavujeme u románské rotundy sv.Kateřiny, která díky své architektuře i freskám uvnitř, které znázorňují první přemyslovská knížata, byla prohlášena za národní kulturní památku. Před vstupem do hradu ještě sestupujeme do hradního příkopu, kde místní sokolníci ukazují svoje dravce. Vedle ostříže, poštolky a sokola se největší oblibě těšila velká sova se svým pronikavým pohledem a mile na ni působilo hlazení naší paní Sovové. Zato sokol svým pronikavým pískáním dával najevo, že není se svým zajetím spokojen.

Na zpáteční cestě z hradu se zastavujeme v kostele sv.Mikuláše, který se svou pozdně gotickou věží tvoří typickou dominantu Znojma. Původní románská bazilika byla přebudována do gotického slohu pravděpodobně Petrem Parléřem ve 14.století. Na bočním oltáři sv.Šebestiána se nachází milostná soška Panny Marie „Matky chleba“, která v době obležení města v 16.století způsobila zázračné rozmnožení chlebů, a tak zachránila obyvatele Znojma před hladem a smrtí. Druhou neděli v září se zde koná poutní slavnost s poděkováním za úrodu, která je tradičně spojena se znojemským vinobraním. Gotická nádherna chrámu sv.Mikuláše byla pro nás umocněna ještě kulturním zážitkem, kdy jsme se mohli zaposlouchat do velebných tónů zdejších varhan. Vedle kostela sv. Mikuláše se nachází pozdně gotická kaple sv.Václava, která dnes slouží pro bohoslužby křesťanům východního obřadu. Svou procházku historickým Znojmem uzavíráme na Masarykově náměstí

s impozantními měšťanskými domy, kde uprostřed kraluje Mariánský sloup.

Večer se ve Znojmě přesouváme do prvotřídní restaurace na předměstí, kde nás očekává cimbálová muzika Polajka, která předchozího roku hostovala v Chicagu, kde úspěšně vystupovala na naší Májové slavnosti a dalších kulturních a zábavných akcích. Nejprve si dáváme večeři. Výběr jídel je neobyčejně pestrý od obvyklých přes exotická až k historickým, neboť restaurace je často vyhledávána nejen turisty, ale také pravidelnými hosty zvláště ze sousedního Rakouska, pro které je na Moravě jídlo lacinější než doma a často si je odvázejí i s sebou. Objednal jsem si, jako milovník historie, „Laudona“ a moje porce připomínala slavného generála obrannou věží všemožného jídla završenou dělovou koulí. Primáš Polajky, pan Ladislav Pospichal, bratr našeho bývalého varhaníka Ludvíka Pospichala, rozezvučel svoje housle kouzelnými melodiemi a ostatní houslisté, cimbál i basa nezůstali pozadu, a tak nám opět připravili neobyčejný kulturní zážitek moravského folkloru, který byl umocněn nádherným zpěvem sestry obou bratrů Pospichalových a samozřejmě dobrým vínkem, které opět nemohlo chybět. Uprostřed večera nás též překvapila svým pěveckým vystoupením paní Pavla Vaculovičová, o které jsme se dozvěděli, že úspěšně účinkovala v mnoha soutěžích a s Polajkou zpívala i v místní televizi. Ale tak jako všechno pěkné v životě má svůj konec, tak končí i náš večer ve Znojmě. Loučíme se se všemi přáteli i s manželi Pavlou a Markem Šnajdrovými, kteří za námi v průběhu našeho zájezdu přijeli již podruhé z daleké Opavy, aby zavzpomínali na svůj pobyt v Chicagu, a vydáváme se zpět do Brna.

Setkání s manželi Šnajdrovými a Vaculovičovými ve Znojmě

15.květen je naším předposledním dnem pobytu ve staré vlasti. Tentokrát míříme do Moravského krasu. První zastávkou zde je poutní místo Vranov u Brna. Místní biskup, Mons.Vojtěch Cikrle, o něm napsal: „Každý člověk má místo, kde se cítí dobře, a ze kterého odchází obcerstvený na duchu i na těle. Pán Ježíš měl svou Betánii. Mou Betánii se stal Vranov.“ O pravdivosti slov Otce biskupa jsme se přesvědčili, když se před námi objevilo panoráma kostela Narození Panny Marie, kde jsme prožili chvíle duchovního osvícení. Po mši svaté, kterou sloužil Otec Dušan, při níž zavzpomínal, jak sem chodíval jako chlapec a později bohoslovec ze svého rodného města přes les pěšky, se nás ujala výmluvná řeholnice z kongregace Školských sester sv.Františka z Assisi, aby nám vysvětlila historii a výzdobu poutního místa. Jak je zaznamenáno kronikáři paulánského řádu, historie Vranova sahá až do roku 1240, kdy zde zemský úředník pan Vilém nabyt na přimluvu Matky Boží ztraceného zraku. Z vděčnosti za své uzdravení nechal na Vranově postavit dřevěný kostel, který se stal od nejstarších dob

Poutníci z Ameriky na Vranově před oltářem s milostnou sochou Panny Marie

cílem poutníků. Nynější kostel byl vybudován v letech 1617 - 1633 tehdejším majitelem panství knížetem Maxmiliánem z Lichtensteina podle plánů jezuita Jana Maria a brněnského stavitele Ondřeje Emý v raně barokním slohu s jedinou vnitřní prostorou. Péči o poutní místo byli pověřeni Nejmenší bratři sv.Františka z Pauly, pro něž zde byl vybudován klášter. Zakladatel řádu - sv.František (1416 - 1507) pocházel z kalabrijského městečka Pauly v jižní Itálii a již v 15 letech začal žít poustevnickým životem. Heslem řádu, který založil, je „Charitas“ - Láska a mniši praktikují kromě lásky především pokání a pokoru a vedle obvyklých řeholních slibů skládají slib pústu a zdrženlivosti od masa.

Dominantou hlavního oltáře je líbezná socha Matky Boží Vranovské bez Ježíška s něžně nakloněnou hlavou, se sepnutými rukama v postoji pokorné modlitby a odevzdanosti a její „fiat“ se vznáší k oltářnímu obrazu Nejsvětější Trojice. A zde pokládám za nanejvýš vhodné opět užít slov Otce biskupa Vojtěcha Cikrleho: „Vždycky, kdy na Vranov přijedu, silně vnímám toto Mariino „staň se“ (fiat). Stejně jako pro ni, stává se i pro mne naplněním postoje lásky k Bohu a bližnímu, posilou v křížích služby a zdrojem vnitřní radosti. Zde vždycky roste má touha i odvaha postavit se s ní do jedné řady!“

Poutní chrám má jednu zvláštnost - čtyři postranní oltáře jsou zasvěcené svatým Františkům - sv.Františku z Pauly, sv.Františku Saleskému, sv.Františku z Assisi a sv.Františku Xaverskému. Klenba chrámu má bohatou freskovou výzdobu od malíře Jana Jířího Etgense, opěvující slávu Matky Boží obklopené anděly se skupenými do písmen Regina (Královna). Další fresky představují ctnosti Panny Marie reprezentované jejími vlastnostmi: moudrost, čest, pokora, moc, dobrota a věrnost. Dále jsou zde zobrazeny čtyři útechy, jež jsou poskytovány nemocným, hříšníkům, zarmouceným a pronásledovaným.

V současné době je na Vranově vytvořeno duchovní centrum brněnské diecéze, kde probíhá celoroční exerciční provoz a zajímavé náboženské a kulturní kurzy. O chod střediska se starají Nejmenší bratři sv.Františka z Pauly a s nimi spolupracují Školské sestry sv.Františka z Assisi.

Zpracoval Karel Chrobák

TÝDEN ZAHRANIČNÍCH ČECHŮ

Závěry a doporučení z Týdne zahraničních Čechů v Praze 28. září až 4. října 2003 zaslané Parlamentu a Vládě ČR

SEKCE LEGISLATIVNÍ, POLITICKÁ A EKONOMICKÁ

Rezoluce č. 1

Rozvoj celkových vztahů a spolupráce mezi zahraničními Čechy a Českou republikou

1. Konference shledává, že situace na poli rozvoje celkových vztahů se během posledních tří let nadále kvalitativně zlepšuje, zejména díky iniciativě a práci Stálé komise Senátu PČR pro krajany žijící v zahraničí (dále jen Stálá komise), Podvýboru zahraničního výboru Poslanecké sněmovny PČR pro styky s krajany (dále jen Podvýbor pro krajany) a Odboru kulturních a krajauských vztahů MZV ČR (dále jen OKKV).

2. Konference ukládá krajauským spolkům a organizacím zlepšit kvalitu své práce na úseku spolupráce se shora uvedenými institucemi a ještě více podpořit činnost Konzultativní rady Stálé komise.

3. Konference doporučuje krajauským spolkům a organizacím zahájit intenzivnější komunikaci s českými médii a současně doporučuje, aby parlament a vláda ČR zlepšily informovanost české veřejnosti o životě, činnosti, přínosu a potřebách krajauských komunit ve světě.

4. Konference poukázala na právní, sociální a ekonomické rozdíly mezi komunitami v tradičních demokratických zemích na straně jedné a komunitami v zemích, které demokratickou společnost teprve budují. Z těchto důvodů konference doporučuje vytvoření nadace za účasti vlády ČR a prosperujících krajauských komunit, která by sloužila realizaci specifických projektů méně prosperujících krajauských komunit ve světě.

5. Konference žádá Parlament ČR, aby se zasadil o to, aby ve Stálé komisi a v Podvýboru pro krajany nebyli členové Komunistické strany Čech a Moravy (KSČM). Konference rovněž považuje za nežádoucí, aby členové KSČM byli součástí delegací, které navštěvují krajauské komunity, nebo se účastnili akcí, na které jsou zváni představitelé krajauských komunit. Tentýž požadavek vznáší konference i pokud jde o návštěvy a účast zástupců fašistických a extrémistických organizací.

6. Konference doporučuje, aby vzhledem k rostoucím nárokům jak na obsahovou náplň, tak i organizační činnost krajauské problematiky parlament a vláda ČR zajistily odpovídající zvýšení personálního stavu na příslušné úrovni.

7. Konference žádá vládu ČR, aby zvážila možnost navýšení finanční podpory činnosti krajauských spolků a organizací v zahraničí.

8. Konference žádá Mezinárodní koordinační výbor zahraničních Čechů (MKV ZČ), aby ve spolupráci s dalšími subjekty podílel se na přípravě a realizaci Týdne zahraničních Čechů začlenil do programu otázku zlepšení spolupráce s mladou generací.

9. Konference žádá MKV ZČ, OKKV a Stálou komisi, aby společně vypracovaly seznam všech subjektů, jejichž práce je zaměřena na Čechy v zahraničí.

Rezoluce č. 2

Řešení konkrétních otázek vztahů a spolupráce

Občansko-právní postavení krajanů

1. Konference žádá provedení novelizace zákona č. 40/1993 Sb. a případně dalších s tím souvisejících nezbytných novelizací a zákonných změn za účelem odstranění stávající diskriminace Čechů v zahraničí takto:

a) aby po získání cizího státního občanství občan ČR nepozbyl automaticky státní občanství ČR;

b) aby byla odstraněna nedokonalost zákona, která v současnosti nadále neumožňuje získání státního občanství ČR všem skupinám Čechů žijících v SR;

c) aby osobám, které byly státními občany ČR a své občanství pozbyly, nebyly kladeny žádné zákonné překážky nebo omezení při jeho znovunabytí;

d) aby osobám žijícím v SR, jejichž jeden rodič má státní občanství ČR, nebyly kladeny žádné zákonné překážky a omezení při zpětném získání státního občanství ČR;

e) aby osobám českého původu byla zaručena možnost zjednodušeného získání státního občanství ČR a zkrácena stávající zákonná lhůta.

2. Konference žádá MZV ČR iniciovalo bilaterální jednání se státy, jejichž legislativa neumožňuje dvojí státní občanství, s cílem dosáhnout toho, aby Češi v zahraničí znovunabytím státního občanství ČR podle zákona č. 193/1999 Sb. neztratili státní občanství dané země.

3. Konference žádá všechny organizace Čechů v zahraničí, aby ve spolupráci se zastupitelskými úřady ČR urychleně předložily MV ČR a na vědomí Stálé komise přehled problémů spojených se získáním občanství ČR v návaznosti na situaci v zemi jejich současného pobytu.

4. Konference žádá MV ČR a MZV ČR, aby iniciovala jednání a zajistila potřebné kroky, které povedou k odstranění vízové povinnosti Čechů žijících v zahraničí.

Volební právo

1. Konference žádá o přijetí novely volebního zákona, která zajistí výkon volebního práva korespondenční formou, aby tak českým občanům v zahraničí bylo umožněno volit do Poslanecké sněmovny ČR, Senátu ČR a efektivně se účastnit dalších voleb a referend, které se budou konat v ČR.

Restituční práva

Po 25. únoru 1948, to je po uchopení moci Komunistickou stranou Československa, začalo rozsáhlé věznění a odstraňování odpůrců komunismu, součástí kterého bylo i zabavování jejich majetku. Toto zabavování se vztahovalo i na osoby, kterým se podařilo v období od roku 1948 až do roku 1990 odejít do zahraničí.

V souvislosti s restitucemi byl v Československu v roce 1990 vydán zákon č. 119/1990 Sb. o soudní rehabilitaci, jehož preambule praví: "Účelem zákona je zrušit odsuzující soudní rozhodnutí za činy, které v rozporu s principy demokratické společnosti respektující občanská práva a svobody, zaručené ústavou a vyjádřené v mezinárodních dokumentech a mezinárodních právních normách, zákon označoval za trestné."

V §2 tento zákon stanoví, že: "Všechna další rozhodnutí v téže trestní věci na ně navazující se zrušují k datu, kdy byla vydána." Tím se rozumí zrušení rozsudků a tudíž i zrušení zabavení majetku ke dni, kdy byly rozsudky vydány, a proto je nutno pohlížet na ně, jako kdyby nikdy neexistovaly.

Při restitucích je třeba vycházet ze zákona č. 119/1990 Sb. a z úmyslu zákonodárců, kteří tento zákon schválili a který byl zcela jednoznačný: zrušit všechny politické rozsudky z období od 25. února 1948 až do 1. ledna 1990, a to spolu se všemi na ně navazujícími tresty. Právě tento původní zákon představuje základní restituční zákon. Aby byl naplněn skutečný záměr tohoto zákona, je zapotřebí vypracovat k němu odpovídající prováděcí nařízení.

Na základě shora uvedených skutečností a s cílem odstranit stávající diskriminaci Čechů v zahraničí konference žádá:

1. aby MS ČR, MF ČR a další urychleně vypracovaly příslušné návrhy prováděcích nařízení a tyto konzultovaly se členy Konzultativní rady Stálé komise a následně je předložily Parlamentu a vládě ČR ke schválení.

2. aby byly v restitučním procesu ČR dodržovány všechny závazné body Evropské konvence o ochraně lidských práv a článek 26 Opčního protokolu k Mezinárodní úmluvě o občanských a politických právech, který ČR podepsala, jakož i další mezinárodní úmluvy a závazky.

Veteráni druhé světové války

1. Konference žádá rozšířit působnost zákona č. 39/2000 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky, také na válečné veterány a zajatce, kteří jsou nyní občany jiných států. Do této kategorie konference žádá zahrnout také příslušníky Československé armády z období první republiky a rovněž bývalé příslušníky národně osvobozené armády Jugoslávie.

2. Konference žádá příslušné státní instituce vyjádřit důstojným způsobem morální uznání všem bývalým příslušníkům československých a spojeneckých armád.

3. Konference žádá příslušné státní instituce, aby:

a) projevil uznání všem českým a slovenským bojovníkům proti nacistickým ozbrojeným silám, jakož i všem, kteří se stali obětí nacistického násilí v době od 4. do 12. května 1945;

b) odškodnil tyto bojovníky bez ohledu na trvalé bydliště a nynější státní příslušnost;

c) v případě, že tyto osoby již nežijí, odškodnil pozůstalé vdovy a sirotky.

4. Konference doporučuje příslušným orgánům ČR, aby za pomoci krajských organizací zpracovaly přehled o hrobech českých a slovenských legionářů a českých a slovenských vojáků druhé světové války, nacházejících se jak doma, tak v zahraničí, a zabezpečily jejich důstojnou opravu a údržbu.

Ekonomicko-obchodní oblast

Ve snaze přispět k analýze možností pro vytváření širšího prostoru a konkrétních forem činnosti organizací zahraničních Čechů ve prospěch ekonomických a obchodních zájmů ČR konference doporučuje českým spolkům a organizacím i jednotlivcům v zahraničí:

1. Iniciovat jednání s představiteli příslušných ministerstev ČR o konkrétních otázkách podpory výměny znalostí, poznatků a zkušeností získaných českými podnikateli a odborníky v zahraničí v oblasti průmyslu, obchodu a financí.

2. Všechnožně přispívat k podpoře a činnosti obchodních úseků zastupitelských úřadů ČR, českých center, obchodních komor, honorárních konzulátů apod. a o tuto podporu a spolupráci požádat zejména české odborníky žijící v zahraničí.

3. Podílet se na organizování pravidelných

konzultací politiků, ekonomů, průmyslníků a finančníků z ČR s českými odborníky žijícími v zemích, s jejichž vládami či různými korporacemi plánují příslušné resorty a podnikatelské či finanční subjekty v ČR uzavření spolupráce na základě krátkodobých a dlouhodobých smluv.

SOCIÁLNÍ SEKCE

Rezoluce č. 3

Přesídlení a repatriace, sociální péče o navrátilčí se krajanů a sociální péče o Čechy žijící v zahraničí

1. Konference žádá pomocí nové legislativní úpravy komplexně řešit pojetí a realizaci přesídlení krajanů a jejich rodin do ČR. Doporučuje vzít přitom v úvahu zejména neúnosnou situaci Čechů (osob českého původu) žijících v ekonomicky nestabilních a válečnými konflikty postižených zemích (např. státy bývalého SSSR, Jugoslávie, Rumunsko, Bulharsko aj.). Konference doporučuje dotčeným jednotlivcům obrátit se v této věci o pomoc na MZV, MV, MPSV, MZD ČR.

2. Konference doporučuje příslušným státním orgánům ČR věnovat větší pozornost otázce přesídlení občanů ČR ze Slovenské republiky a řešení otázek s tím spojených (např. přechodným přidělením bytu, poskytnutím půjčky garantované státem a nahrazující stavební spoření aj.). Konference doporučuje dotčeným jednotlivcům obrátit se v této věci o pomoc na vládu ČR.

3. Konference podporuje zřízení domova pro krajanů-seniorů a obrací se tímto o pomoc na MZV a MPSV ČR.

4. Konference žádá zahrnout otázku řešení sociálních problémů osob, které nejsou státními občany ČR, do požadovaného zákona o zahraničních Čechích, a to včetně umožnění dočasného a dlouhodobého zaměstnávání, sociálního a zdravotního pojištění, léčení v lázních, přiznání starobního a invalidního důchodu, možnosti důchodového připojištění a odstranění diskriminace způsobené požadavkem trvalého bydliště.

5. Konference doporučuje MPSV a MZD ČR, aby na svých webových stránkách vystavovaly nebo publikovaly informace o postupu pro získání důchodů, zdravotního pojištění, bytu a místa v domově důchodců a aby zveřejňovaly seznamy a formuláře k tomu potřebných dokumentů.

6. Konference žádá umožnit léčení v nemocnicích a lázních ČR bývalým vojákům československých zahraničních armád a politickým vězňům komunistického režimu, kteří nemají státní občanství ČR a pobyt na území ČR. Konference v této věci žádá o

pomoc MO, MPSV, MZD ČR a další zainteresované státní orgány.

ŠKOLSKÁ SEKCE

Rezoluce č. 4

Rozvoj vzdělání krajanů žijících v zahraničí a zajištění lepší výuky českého jazyka

1. Konference doporučuje MŠMT, MZV ČR a dalším příslušným vládním i nevládním institucím, aby pro ty krajanů, kteří k výkonu své profese potřebují výbornou znalost českého jazyka (novináři, učitelé aj.), zajišťily intenzivní krátkodobý kurz českého jazyka v ČR.

2. Konference doporučuje MŠMT, MZV ČR a dalším příslušným vládním i nevládním institucím, aby učitelům z krajských komunit umožnily krátkodobý pobyt v ČR s možností podílet se přímo na výukovém procesu na českých školách.

3. Konference doporučuje vládě ČR, aby vytvořila podmínky k bezplatnému studiu příslušníků mladé generace krajanů na českých středních školách.

4. Konference doporučuje vládě ČR, aby nadále všestranně podporovala studium českých studentů ze zahraničí na českých vysokých školách.

5. Konference doporučuje MŠMT, MZV ČR a dalším příslušným vládním i nevládním institucím, aby všestranně a v míře větší než doposud podpořily výuku českého jazyka v prostředí krajských komunit.

6. Konference doporučuje vládě ČR, aby v České republice podporovala uplatňování odborných a pedagogických zkušeností, jichž zahraniční Češi nabyli na vysokých školách a vědeckých ústavech v zahraničí.

7. Konference doporučuje vládě ČR zvážit metodickou pomoc krajským spolkům v zahraničí v oblasti výuky českého jazyka, a to jednak vysíláním odborných pracovníků, nebo poskytováním audiovizuálních pomůcek.

8. Konference žádá vládu ČR, aby ve větším rozsahu zajistila zaslání moderních učebnic češtiny pro mateřské i základní školy a slovníků a podporovala knihovny s českou literaturou.

9. Konference doporučuje iniciovat jednání s příslušnými resorty, aby českým krajanům bylo při zaměstnávání v ČR uznáno zahraniční vysokoškolské studium.

Pokračování na str. 25

KAMÍNKY

Čtení na pokračování

Mírov - slzy naděje

Ve Hlasech národa 11/2003 ukončil své vzpomínky Josef Dolejší cestou z Leopoldova na Mírov, kde ho převzal na do-léčení MUDr. Arnošt Članěk. Dnes přinášíme pokračování jeho strastiplné cesty komunistickým peklem.

Mírov je znám široké veřejnosti i v současné době jako pověstná věznice. Tento bývalý hrad a pozdější nejpevnější vězení stojí v malebné přírodě na severní Moravě. Bylo zde zřízeno plicní oddělení pro těžce nemocné vězně.

V roce 1959 měla již tato věznice za sebou nejtěžší per-sekuci politických vězňů, většinou vysokých důstojníků Československé armády i církevních odbojových hodnostářů proti komunismu. Tyto nejtěžší roky pozvolna ustávaly po smrti Stalina a Gottwalda v roce 1953, avšak tvrdý režim pro politické vězně byl udržován.

Na plicním oddělení leželo v několika celách více politických vězňů s rakovinou plic, tuberkulózou nebo zápal plic a pohrudnic. Tam byly jisté úlevy v rámci léčení. Vedle léků, v mém případě 30 pilulek PAS denně, INH a výtěrů, bylo přidáno na stravě 2 dkg tuků a více rýže, která byla z pro-šlých zásob po vojácích.

Abych však nevzpomínal jen na zlé, i zde mně oslnilo světlo naděje a byl jsem posílen. V té době totiž měli vězňové v tomto oddělení možnost poprvé shlédnout televizi. Byl to pro mě hluboký zážitek. Promítalo se na chodbě a v ten podvečer šlo o vysílání opery Libuše z Děvína na soutoku Moravy a Dunaje. Hlavní roli zpívala Marie Podvalová. Na obrazovce jsem spatřil, jak se na rakouské straně Dunaje sešly davy lidí, aby z amplionů slyšely průběh české opery. Také prostranství na československé straně bylo zaplněno, takže prostředí vytvořilo atmosféru pro hluboký prožitek zejména u nás vězňů, kteří vedli zápas o svobodu a demokracii v Československé republice. Když pak paní Podvalová zpívala v Libušině proroctví a modlitbě za vlast: „Můj český národ neskoná, on všecky strážně a hrůzy překoná...“, nestyděl jsem se za své slzy. Byl to pláč štěstí, radosti i naděje. Tolik síly ve zpěvu bylo. Laskavý čtenář jistě pochopí roz-bolavělou duši v této atmosféře.

Dodnes nevím, kdo z vězňů byl tím, kdo v ten den věděl, že je tato opera na programu televize a nějak to zařídil, abychom my nemocní byli tak posíleni. Lze se to domnívat, neboť víme, že i kdyby si na velitelství přečetli onen program, že by nevěděli, o co jde. Neznali žádnou údernici, ani dojičku či stachanovku, která by se tak jmenovala. Televize tam bývala tehdy myslím jednou za měsíc. Díky Bohu za ten podvečer.

Později jsem také zjistil, že máme vycházky ve stejný čas jako čtvrté oddělení, v němž byli ponejvíce kněží. Vídal

jsem je dále od nás a byl jsem jednoho dne překvapen, když jsem v první řadě poznal soudruha Husáka spolu s básníkem Laco Novomestským. Jaký důvtip, zařadit je mezi kněze?

Na Mírově jsme poznávali i aristokraty ducha, vědy a kultury. Cesta na kulturní hřbitov započala již v roce 1948. Zde vzpomenu spisovatele Josefa Knapa, Františka Křelínu, Zdeňka Kalistu, především pak Jana Zahradníčka, který pro-žíval své životní drama právě na Mírově. Doma mu zemřely na otravu houbami dvě dcery a šlo o to, zda bude uvolněn k návštěvě domova, k obřadu a rozloučení s nimi. Jak vím, byl po trapném jednání uvolněn, ale nastal jakýsi zádrhel (nevzpomenu si již jaký) snad se vrátil o den později a bolševici nepochopili výši zármutku nebo nechtěli pochopit, takže došlo k dalším diskriminacím a postihům.

V několika skupinách spisovatelů a básníků křesťanské literatury byl i básník Josef Kostohryz, rodák z Křenovic na Písecku. Ten se narodil 25. prosince 1907, po obecné a měš-ťanské škole v Bernarticích odjíždí 21. srpna 1922 do Prahy na první českou reálku v Ječné ulici. Po maturitě studuje filosofii, češtinu a francouzštinu. Publikuje své první verše a tam poznává svého pozdějšího přítele, básníka Václava Renče. Píše v revue Tvar, v časopise Akord, Lumír a almanachu Kmen. Překládá do němčiny, bulharštiny, rumunštiny, špa-nělské a italské. Josef Kostohryz byl odsouzen komunisty na doživotí spolu s Václavem Renčem a popraveným profesorem Kepkou. Vzpomínám na něho i z jáchymovské Rovnosti, když stával vyhublý a bos před barákem několik hodin, prý za trest kvůli nějakému přestupku. Dne 27. května 1995 jsme mu odhalili pamětní desku na rodném domku v Křenovicích, za účasti sestry básníka Renče a dvou sester Kostohryzových. Vzpomenu i jeho básně:

Marnotratný syn

Zítřka už se vrátím k Tobě ó Bože, můj Otče,
zítra už do chrámu půjdu a břemeno složím,
k nohám Ti položím všechno to málo a mnoho:
dozadu stoupnu si, na místo nehodných lidí,
vždyť jinam nesmím a jinde bych nemohl plakat,
udělám znamení kříže a na dlažbu kleknu,
tu tíži shodím ze srdce nepokorného.

Jen ještě tuto noc zůstanu v samotách temných,
v oděvu černém se napiji vzpurného vína,
s demony budu se o troník poslední tahat,
zateskním zpátky a spočtu své kroky a cesty,
kudy jsem zbraně své ztrácel a klenoty marnil,
v bídný jej proměnil v plevel a v odešlý vítr:
Bože můj, Ty jsi byl při tom a mlčel jsi stále!

V zahradě pod okny ticho, jen pípnutí ptáka
a šelest listů, jež hovoří vanutím nočním,
tam v dálce v měsíční záři se rybníky lesknou,
kolem se hustou tmou zvedá výšina lesní
a výše, výše jen zamhlená prázdnota nebes,
končina strašlivá,
kterou škvírou svých smutků
i v pádu závratném mřížemi vězení vídal:
hlasitě mlčela jako mé srdce, maminko.

Vraťme se ale k mírovské realitě. Čas ubíhal a my jsme pocítili, nevím jakým smyslem, že je něco ve vzduchu, neboť chování bachařů je jaksi pozměněné a prý ve skladech nastalo prohlížení našich civilních oblečení, až přišlo k domněnce o amnestii. V květnu 1960 jsme byli přemístěni na jiné oddělení s otevřenými celami a tam nám byla oznámena amnestie. Obdrželi jsme i něco málo peněz z našeho kapesného a poté jsme byli dovezeni k rychlíku na Prahu. Asi na nás bylo znát, že neumíme již žít v civilu, protože ostatní cestující nám věnovali zvýšenou pozornost.

Zde vzpomenu jen jedné příhody, trochu materiální: V České Třebové rychlík stál déle. Zablýhl jsem tam menší budku s kouřícím komínem na střeše. Vyběhl jsem k tomuto domku, koupil několik párků a rohlíky, přinesl je do kupé a nabídl „spoluvěznům“. Překvapení bylo veliké. Vždyť šlo o něco, co jsme léta neviděli. A pak Praha a konečně domov. Dojmy pochopí jen ten, kdo to zažil.

Ale nebyl všemu konec. To přistě.

Josef Dolejší
Česká republika

TÝDEN ZAHRANIČNÍCH ČECHŮ

Pokračování ze str. 23

KULTURNÍ SEKCE

Rezoluce č. 5

Péče o české kulturní dědictví v zahraničí

Organizace a spolky zastoupené na konferenci se zavazují:

1. Projednat se členy svých spolků a organizací okamžité provedení kroků za účelem zachrany archivních dokumentů souvisejících s činností českých spolků a organizací v zahraničí a s působením významných českých osobností v zahraničí.
2. Projednat se členy svých spolků a organizací otázku zkompletování archivního materiálu vztahujícího se k historii a činnosti těchto spolků, organizací a významných osobností a vyvinout další úsilí k záchraně takového materiálu, zejména pokud se nalézá v soukromých rukou.
3. Projednat se členy svých spolků a organizací otázku darování (příp. deponování) takto získaných archivních materiálů buď institucím na území ČR (Státní ústřední archiv, Náprstkovo muzeum, knihovna Libri prohibiti atd.) nebo obdobným institucím v zemi svého působení.
4. V případě, že spolky a organizace již vlastní inventáře a katalogy svých archivních sbírek, jejich kopie neprodleně zaslat Státnímu ústřednímu archivu v Praze (adresa v příloze) za účelem vytvoření nové, či doplnění stávající centrální počítačové databáze archivních sbírek.
5. Provést v zemi svého působení systematické zmapování českých kulturních památek (památníky, kostely, spolkové budovy, hroby významných Čechů a padlých vojáků, místa spojená s významnými událostmi nebo

českými i jinými osobnostmi, které se výrazně zapsaly do historie ČR a českých komunit v zahraničí) a tento seznam pak zaslat OKKV, MK ČR a MKV ZČ.

6. Zahájit práci na zdokumentování činnosti významných českých osobností v zahraničí.

Rezoluce č. 6

Formy a možnosti kulturní spolupráce krajanských spolků a organizací s vládními a nevládními institucemi v ČR

1. Konference pozitivně oceňuje práci, kterou pro Čechy v zahraničí vykonává Rádio Praha - vysílání Českého Rozhlasu do zahraničí.
2. Konference žádá příslušné vládní orgány ČR, aby zvážily zintenzivnění odborné, poradenské, organizační, materiální a finanční pomoci krajanským spolkům a organizacím.
3. Konference doporučuje všem spolkům a organizacím zvážit výraznější podporu vydavatelské činnosti týkající se života krajanské komunity ve světě a činnosti jednotlivých krajanských spolků, organizací a osobností.
4. Konference žádá všechny spolky a organizace, aby neprodleně projednaly otázku finanční podpory knihovny Libri prohibiti, jakož i závazek zasílat této knihovně kopie všech tiskovin, vzniklých z jejich činnosti (knihy, periodika, časopisy, plakáty, rezoluce atd.).
5. Spolky a organizace zastoupené na konferenci se zavazují, že zvýší informovanost o své činnosti směrem do ČR tím, že o své činnosti budou intenzivněji informovat OKKV, Stálou komisi, Český rozhlas, redakce časopisů, které se těmito otázkám věnují, a v neposlední řadě MKV ZČ.

6. Konference doporučuje vládním i nevládním institucím v ČR, aby zvážily realizaci projektů umožňujících krátkodobé výměnné pobyty dětí z krajanských komunit a z ČR, jakož i projektů umožňujících studijní pobyty a setkání mladých lidí z krajanských komunit a z ČR.

7. Konference vyzývá všechny spolky a organizace, aby podpořily projekty regionálních i světových literárních, výtvarných, hudebních a vědeckých soutěží pro mladé české krajany ze zahraničí a mládež z ČR.

8. Konference ukládá krajanským spolkům a organizacím, aby do 31.12. 2003 zaslaly Stále komisi podrobnou informaci o tom, jak informuje domácí televize v zemi jejich působení o životě a problémech svých krajanů v zahraničí a národnostních menšinách v dané zemi. Konference žádá Stálou komisi, OKKV a MKV ZČ, aby na základě takto získaných informací do 29.2. 2004 zpracovaly návrh na zlepšení vysílání o Čechách v zahraničí a ten neprodleně předložily k vyjádření České televizi a případně dalším zainteresovaným institucím.

9. Pro krajanské komunity v okolních zemích, zvláště pro příslušníky mladé generace, má vysílání České televize zásadní význam pro uchování a rozvoj českého jazyka. Konference proto žádá Českou televizi, aby podnikla vhodné kroky k zajištění nerušeného příjmu vysílání ČT v zahraničí, a to cestou nekódovaného satelitního nebo kabelového vysílání. Konference současně žádá vládu ČR, aby za tímto účelem poskytla ČT účelovou dotaci.

10. Konference doporučuje České televizi, aby umožnila větší frekvenci vysílání pořadů o zločinech komunismu.

Převzato z časopisu
České Listy 10 / 2003

Z činnosti PATRIOT Clubu Uherské Hradiště

Rozhovor s předsedkyní PATRIOT Clubu Uherské Hradiště Ing. Alenou Kulheimovou

Dopisovatelské činnosti pro krajaňský tisk v zahraničí se věnujete několik let. Kde všude ve světě jste publikovali své články?

Moje první články k propagaci zajímavosti Uherskohradištska jsem zaslala k uveřejnění Českému dialogu, který je vydáván v Praze a rozesílán krajaňským spolkům do celého světa. Publikaci mých článků v Českém dialogu podpořily některé firmy na Uherskohradištsku svými inzeráty, které byly uveřejněny v tomto periodiku. Pak několik mých článků uveřejnily Střípky-Čriepky na Novém Zélandě, dále časopis Klub, to je kulturní měsíčník Čechů a Slováků v Rakousku, některé moje další články byly uveřejněny také ve Švýcarsku... Ve Střípkách-Čriepkách pak začali v roce 1998 publikovat své první články také studenti ze Střední odborné školy cestovního ruchu v Uherském Hradišti, které jsem vyučovala.

Připravili jsme relaci o zajímavostech Uherskohradištska pro SBS Rádio Sydney Australia, materiály propagující zajímavosti Uherskohradištska a Slováků jsme připravili i pro Velvyslanectví ČR v Rakousku, ve Francii, Velké Británii i v Jihoafrické republice. O dopisovatelské činnosti našich studentů na americkém kontinentě první informovaly své čtenáře Kanadské listy v roce 1999.

Začátkem roku 2000 jsme začali publikovat své články také v USA. Zde to bylo především ve čtrnáctideníku Hlas národa a následovně v měsíčníku Hlas národa v Illinois, v Hospodáři v Texasu, Morava Krasna v Kalifornii a v periodiku Naše rodina v Minnesotě. Naše články byly publikovány v češtině i v angličtině. V průběhu naší pětileté dopisovatelské činnosti jsme zpracovali asi 140 článků, které byly věnovány přírodním krásám, pamětihodnostem a zajímavostem ČR. Z celkového počtu 140 článků přes 50 článků bylo věnováno zajímavostem Uherskohradištska a lidovým zvykům na Slovácku. Z celkového počtu 140 článků 90 našich článků bylo uveřejněno v USA. Asi 60 našich článků bylo uveřejněno v Hlasech národa. Děkujeme tímto Vaší redakci, jmenovitě otci ThDr. Dušanu Hladíkovi, že nám bylo umožněno uveřejňovat naše články ve Vašem periodiku. Byli jsme velice potěšeni a hrdí na to, že v září 2000 jsme svými články o lidových zvycích na Slovácku mohli pozdravit naše krajaňy v Chicagu u příležitosti oslav Moravského dne a to právě prostřednictvím prvního vydání nultého čísla Hlasů národa. Nápaditost a vstřícnost Vaší

redakce byla obdivuhodná, spolupráce skvělá. Laskavý, povzbuzující a srdečný přístup Vaší redakce k naší dopisovatelské činnosti povzbudil členy PATRIOT Clubu Uherské Hradiště ještě k aktivnější práci. Vždyť jsme plánovali ukončit svoji dopisovatelskou činnost dnem 31. prosince 2001, ale Váš upřímný zájem o naši práci způsobil, že jsme svoji dopisovatelskou činnost prodloužili ještě o 2 roky.

Setkala jste se také osobně s redaktory krajaňských novin?

Poprvé jsem se setkala s redaktory krajaňských novin ze všech koutů světa na půdě Ministerstva zahraničních věcí ČR v Praze v roce 1998 v akci "Týden zahraničních Čechů" u příležitosti oslav 605. výročí založení University Karlovy. Besedy a pracovní jednání pak probíhala na půdě University Karlovy a větší společenské akce v areálu Valdštejnského paláce tj. na půdě Senátu a v areálu Pražského hradu. Tato setkání byla dojemná, protože právě před 12 měsíci jsem oslovila řadu krajaňských redakcí ve světě, abych je informovala o záplavách na Moravě. Hrou osudu jsem se pak s těmito redaktory po roce setkala...

Velice srdečná byla naše setkání s krajaňy a s redaktory krajaňských novin z různých koutů světa na půdě Městského úřadu v Uherském Hradišti, setkání redaktorů z Uherskohradištska s redaktory zahraničních krajaňských novin v Uherském Hradišti i v Luhačovicích. Pro mne nezapomenutelné zůstává setkání v Uherském Hradišti s panem profesorem Jandáčkem, předsedou chicagské pobočky Společnosti pro Vědy a Umění a v květnu 2003 na půdě slovatného moravského Velehradu setkání s našimi krajaňy z Chicaga v čele se šéfredaktorem měsíčníku Hlas národa otcem ThDr. Dušanem Hladíkem.

Ve výuce na střední škole cestovního ruchu Vaše studenty velice zaujal světový zeměpis. Které oblasti byly věnovány první hodiny výuky?

Evropským mořeplavcům a jejich zámořským objevům. Celé galerii českých cestovatelů a to od středověku až po poznatky z cest po světě I. M. Pařízka a J. Hanzelky a M. Zikmunda. Byli to cestovatelé, kteří pro nás mapovali svět, přibližovali nám cizí kraje, seznamovali nás s jinými kulturami a odlišným způsobem života. Cestovatelské poznatky našich lidí obohacovaly odedávna cesty do ciziny za obchodem, řemeslem, za studiemi, cesty poutní, cesty s poselstvími,

Ing. Alena Kulheimová (první zleva) projevovala vždy zájem o cestování a turistiku. V roce 1968 promovala na Vysoké škole dopravní z Žiliny. Na obrázku je se svým bratrem a jeho rodinou.

cesty za uměním, za dobrodružstvím, ve dvorských službách, pouti za zdravím a misionářská posláním. Po světě cestovali šlechtici, diplomaté, umělci, řemeslníci, obchodníci, studenti i kněží. Z cest po světě přinášeli zajímavé poznatky. Písemné cestopisné zprávy byly v minulosti jedním z nejdůležitějších pramenů, z nichž naši lidé čerpali poučení o cizích zemích.

Naše studenty plně zaujala romantika cestování i realita života. Zaujalo je osidlování zámořských zemí, objevování Austrálie, Nového Zélandu a Ameriky očima našich krajaňů. Studenty - mimo jiné - zaujal i Vojta Náprstek a jeho pobyt v USA a pak jeho následná osvětová činnost v Praze. Studenty samozřejmě také zajímaly exponáty Náprstkova muzea v Praze na Betlémském náměstí, dále i sbírky Muzea asijských kultur v Liběchově u Mělníka, Africké muzeum - Památník Emila Holuba v Holicích i stálá expozice nazvaná „S inženýry Hanzelkou a Zikmundem pěti světadílů“, která je instalována na zámku ve Zlíně. Takže první dvě hodiny výuky byly věnovány historii a významu četby cestopisů pro poznání světa a kultur jiných národů.

Kterému tématu byly věnovány první hodiny výuky zeměpisu České republiky?

Období Velkomoravské říše. Příchodu věrozvěstů Konstantina (Cyrila) a Metoděje na Moravu v roce 863. Národnímu Památníku Velké Moravy ve Starém Městě u Uherského Hradiště. Archeologickým nálezům

z té doby na Moravě a publikacím známých archeologů. Prvním domácím úkolem pro studenty bylo zpracovat historii své rodné obce. To byly první krůčky k hlubšímu poznání dějin naší vlasti. Objevované zajímavosti v terénu obohacovaly poznatky studentů a také zpestřovaly výuku, což se nakonec promítlo do zasvěcenějšího výkladu v průvodcovské činnosti po zajímavostech Slovácka a celé České republiky.

Jak probíhá na odborných školách výuka cestovního ruchu ?

Podle učebnic a podle studijního plánu. Učebnice doplňují mapy, propagační materiály, videokazety a doporučené pořady vysílané Českou televizí. Na výuku navazuje školní praxe v cestovních kancelářích, turistických informačních centrech a v průvodcovské činnosti a pak skupinové i individuální zájezdy za poznáním zajímavosti ČR a také zájezdy do zahraničí. Záleží na finančních možnostech a aktivitě školy i studentů. ***Z prací Vašich bývalých studentů, pozdějších členů PATRIOT Clubu Uherské Hradiště vyplývá, že se věnovali všem druhům turistiky tj. letní i zimní turistice, pěší turistice, cykloturistice, autoturistice, vysokohorské turistice, vodní turistice, lázeňské turistice i lovecké turistice. Zajímá Vás osobně lovecká turistika?***

V dětství, s první knihou pohádek, mi maminka věnovala bohatě ilustrovanou knihu o zvířátkách a o krásách přírody naší vlasti. Otec mi daroval glóbus, atlas, naučný slovník a několik knih od našich nejznámějších cestovatelů. Oba tímto ve mně probudili zájem o cestování, o přírodu a o tradice myslivosti. Myslivost totiž chápu především jako péči o zvěř a o ochranu přírody.

Moje matka ve své bohaté knihovně měla řadu publikací věnovaných přírodě a myslivosti. Otec miloval řeku a matka les. Já s bratrem jsme si zamilovali řeku i les. Matka v mládí trávila krásné chvíle na myslivně u Rudoleckých a tak vzpomínala na šoulačky lesem, na zážitky na posedu s krásným výhledem na pasoucí se stádo vysoké, na říje a souboje jelenů, na rozmarné poslední leče, na romantické myslivecké bály i na svoji účast na Hubertské mši. Takže hovořit ve škole o životě na řece, o rybách a rybářích, o kouzlu i významu lesa, o myslivosti a myslivcích bylo pro mne potěšením. Také bratr zůstal obdivovatelem a ochráncem přírody. Zemřel tragicky v roce 1973 ve věku 34 let.

Kdy se poprvé objevuje v češtině pojem myslivost, myslivec, myslivna?

Myslivost se vyvinula koncem středověku z lovectví, kdy s rozvojem chovu hospodářských zvířat přestala být zvěř jediným zdrojem masa a začalo se s jejím cílevědomým chovem. Péče se zaměřila na ochranu

samic a mláďat, přikrmování, předkládání soli, regulace škodné zvěře atd. Začalo se s intenzivními chovy zvěře, byly zakládány bažantnice a obory. Myslivec, to bylo původně služební označení vrchnostenského zaměstnance, který měl na starosti ochranu, chov a lov zvěře. Název „myslivec“ je doložen již ve 14. století. Myslivna, to je služební obydlí myslivců z povolání, později se myslivně říkalo „lesovna“. V lidové mluvě se však nadále hovořilo o myslivně.

Na závěr studia na střední odborné škole cestovního ruchu naši studenti obdrželi darem publikace k tradicím myslivosti, které jim věnoval Ing. František Bezdek, rytíř stáletého řádu sv. Huberta. Je to krásný a zajímavý koníček věnovat se studiu tradic myslivosti a jak myslivost ovlivnila umění a to jak v hudbě, sochařství, malířství, v krásné literatuře, tak i v uměleckých řemeslech.

Po staletí myslivost pozitivně ovlivňovala etiku a citění lidí. Znášobila jejich obdiv k přírodě, lásku k životu, respekt k řádu všeho dění na naší planetě. Své členy vedla k uctívání tradic, k poctivému plnění povinností, k estetickému vnímání krásy, k hrdosti i k pokoře, ke svobodě ducha i k osobní kázní. ***Věnují se některé cestovní kanceláře v ČR speciálně jen lovecké turistice ?***

Ano, jejich klientelu však tvoří převážně zahraniční hosté. Lovecká turistika kladla velké nároky na profesionalitu průvodce, který musí znát nejen myslivecké zvyky a tradice, ale i speciální výrazy z lovectví v cizím jazyce.

V poslední době v některých lokalitách ČR namísto lovecké turistiky bují pytláctví. Námezdní zlodějové v noci z automatických zbraní zcela nesmyslně vyvražďují celá stáda lesní zvěře, aby pak nejlepší kusy odprodali do vybraných restaurací k pohoštění náročných hostů ze zahraničí. Přitom v lesích by měl být zachován přiměřený stav zvěře. I lovectví má svá pravidla, řád, kulturu, to se musí respektovat.

Obohatila dopisovatelská činnost poznání členů PATRIOT Clubu Uherské Hradiště?

Určitě ano. Členové PATRIOT Clubu Uherské Hradiště oceňovali široký a různorodý výběr témat, kterému se mohli věnovat. Byli hrdí na to, že svou dopisovatelskou činností obohacují obsah krajských periodik.

Členové PATRIOT Clubu Uherské Hradiště byli také pozornými čtenáři měsíčníku „Hlasy národa“. Velice je zaujaly misionářské zážitky otce Zdeňka Čížovského z Afriky, také zážitky z pouti našich krajanů do staré vlasti, tak mistrně vyjádřené panem Karlem Chrobákem. Zaujaly je také zasvěcené články k historii naší vlasti od pana profesora Tony Jandáčka a série článků k historii jednotlivých církevních řádů od

Mecenáška PATRIOT Clubu paní Anna Kulheimová (vlevo) se svojí dcerou Alenou v roce 1998 na výletě v hlubokých lesích Šumavy.

doc. ThDr. Fantiška Janhuby a ThDr. Dušana Hladíka. Hlubší znalosti v tomto oboru dějin kultury jsou pro profesionální průvodce po historických památkách, církevních objektech, muzeích, galeriích a uměleckých sbírkách zcela nepostradatelné, a to jak v domácím, tak i v zahraničním cestovním ruchu.

Při této příležitosti mě členové PATRIOT Clubu Uherské Hradiště pověřili Vám srdečně poděkovat za krásné a hodnotné knižní dary, které od redakce „Hlasů národa“ obdrželi. Měli jsme z nich velkou radost.

Jestliže se členář našeho měsíčníku rozhodne vydat za poznáním krás Moravského Slovácka ...

Ať navštíví Uherské Hradiště, které je vstupní branou na Slovácko a pulzujícím srdcem Moravského Slovácka. Městské informační centrum na Masarykově náměstí v centru historického města zájemce vybaví všemi potřebnými informacemi a také zajímavým propagačním materiálem. Budete na Slovácko srdečně přivítáni.

Na závěr našeho rozhovoru mi dovoluji připomenout Vaším čtenářům nejaktivnější členy PATRIOT Clubu Uherské Hradiště a dopisovatele Vašeho měsíčníku. Byla to Alena Kovářiková, Jana Džurová, Martina Bernatíková a David Janík. David Janík byl místopředsedou našeho klubu, navrhl název PATRIOT Club Uherské Hradiště a také logo našeho občanského sdružení.

Milá paní inženýrko, děkujeme Vám za rozhovor a Vám i ostatním členům PATRIOT Clubu děkujeme za všechny krásné články a Vaši dlouholetou spolupráci s Hlasy národa. Do Vašeho osobního života Vám všem přejeme mnoho štěstí a v každé Vaší práci mnoho zdaru. I když se oficiálně uzavírá činnost Vašeho klubu, naši čtenáři budou mocí ještě nějakou dobu číst Vaše příspěvky, které jste nám s předstihem zaslali. Ať Vám žehná Bůh na všech Vašich cestách.

Fr. Dušan Hladík a redakční rada

MLADÝM

Do nového roku

Optimisté žijí dlouho

Kde najít šťastné lidi?
Mezi optimisty.
Oni jsou totiž šťastni proto,
že dokážou vidět dobré stránky života.
Nikdy jsem se nesetkal s pesimistou,
který by byl šťastný.
Pesimisté žijí stále v jakémsi mraku.
Ten jim zahaluje jasný výhled,
stírá barvy,
uzavírá obzory.
Optimisté otevírají okna dokořán
světlu a slunci.
Dobře vědí,
že lidé žijí v nouzi, že trpí a bloudí ve tmě.
A přece dovedou i v nejtemnějších nocích
objevit hvězdy.

Optimisté věří v dobro.
Věří, že život má smysl.
Věří v přátelství mezi lidmi.
Věří také v Boha.
Optimisté dokazují, že život je snesitelný.
Všude šíří atmosféru důvěry a radosti.
Optimisté hlásají:
Člověk není pouhé číslo v šedivé jednotvárnosti
lidské masy,
ani bezduché kolečko ve státním aparátě.

Rozdávejme naději

Ve světě i mezi lidmi vládne moc. Velmoci jsou schopny
zničit svět a stačí k tomu zapálit pouze šňůru. Dříve byly ná-
sledky lidské hlouposti a krátkozrakosti přece jen omezeny.
Dnes mohou být tyto následky katastrofální. Vznikla totiž
obrovská propast mezi technickým pokrokem lidstva a jeho
morálním vývojem.

Vydejme se na nové cesty!
Darujme naději jeden druhému.
Naděje zůstává stále.
Vždyť ani slunce se nikdy neunaví,
a vychází den co den,
i když ho právě nevidíme.
Zase se narodí děti s rozesmátýma očima.
Stále je dost lidí dobrého srdce.

Obdarovat se navzájem nadějí -
to znamená probudit chuť -
žít a dobře žít.

Obdarovat se navzájem nadějí -
to znamená uvědomit si odpovědnost
za sebe navzájem.

Vždyť právě tam, kde nyní rozkvétá jediná květina,
tam může rozkvést jednou tisíce květín.

Štěstí těch druhých

Jsi stvořen proto, abys přinesl štěstí své rodině,
svým přátelům a známým. Vždyť oni tě potřebují,
tvou dobrotu, tvůj úsměv, tvé srdce.
Jsi-li však sobec a myslíš jen a jen na sebe,
pak jsi zde opravdu zbytečný,
pak jsi jenom břemenem pro druhé
a dost možná, i pro sebe sama.
Je vyloučené, aby sobec byl šťastný.
Buď jako dítě,
prostý, spontánní, radostný.
Nebuď jako sud,
který přetéká jen samými problémy.
Vždyť se můžeš smát!
Otevři se slunci jako květina!
Uč se každý den znovu a znovu
mít rád lidi okolo sebe.
Pokus se v tichosti hojit rány lidí,
kteří pláčou a jsou zoufalí,
i když tak často skrývají své utrpení
za maskou lhostejnosti.
Daruj svou lásku právě těm,
kteří jsou nejméně milováni.
Je to tak nádherné!
Štěstí těch druhých -
leží ve tvých rukou!

Slova jsou jako páky

Slova uvádějí věci do pohybu. Slova plná zloby, malicher-
ností, slova s cílem "vyřidit" ty druhé - lidi spíše rozdělují.
Stávají se z nich původci nepokoje a vedou k násilí.

Slova plná lásky
stmelují lidi dohromady.
Působí radost,
obnovují člověka,
budují lepší svět.
Slova mohou člověka změnit.
Každé slovo může znamenat zrození
něčeho nového a krásného.
Dobré slovo pronikne až do srdce
a dokáže je změnit.
Slovo pronesené, slyšené, napsané či přečtené
v pravý čas - je chlebem pro hladovějící duši.

Z knihy Phila Bosmanse: S láskou po celý rok, Olomouc 1992

ARCHDIOCESE OF CHICAGO

Office of the Archbishop

Post Office Box 1979
Chicago, Illinois 60690-1979

Rev. Dusan Hladik
Czech Mission, P.O. Box 508576
Cicero Illinois 60804

December 17, 2003

Dear Father Hladik,

I would like to express my appreciation for your hard work in organizing a very interesting and effective exhibit during the Catholic Festival of Faith on European-American Catholics, "Foundation of the Faith". Your dedication and enthusiasm made this exhibit a big success and the handouts have proved to be a useful tool for many people. Thank you again for your commitment to the mission and programs of the Archdiocese of Chicago.

Wishing you a prayerful and joyful Advent season, I remain
Faternally yours in Christ,

Francis Cardinal George, OMI
Archbishop of Chicago

Faith and Liberty in America: Religious Education

The founders of this nation strongly believed that religious faith is essential for the creation and preservation of the American republic. James Madison, who was instrumental in creating the Constitution and the Bill of Rights, wrote, "The belief in a God All Powerful wise and good, is so essential to the moral order of the world and to the happiness of man, that arguments which enforce it cannot be drawn from too many sources." A logic that connected liberty and religious education was provided by Benjamin Rush, the eminent Philadelphia physician and signer of the Declaration of Independence, who wrote: "The only foundation for a useful education in a republic is to be laid in religion. Without this there can be no virtue, and without virtue there can be no liberty, and liberty is the object and life of all republican governments."

From the time of the country's founding until about the time of World War II, this logic prevailed. For nearly a century, school children were both taught to read and instilled with the virtues of civic life using a series of books known as McGuffey's readers. First published in 1826 and used until early in the 20th century, about four-fifths of all school children in that period were educated with them. The books contained stories and poetry that stressed virtues, such as kindness, integrity, perseverance, charity, courage, and honesty by which a child should live, and discussed a child's relationship with family, teacher, friends, and animals. There were narratives about Washington, Columbus, and Lafayette, and stories about praising God, the goodness of Divine Providence, and the evils of Satan and the gates of Hell.

As the country coped with the large influx of immigrants in the early 20th-century, children in public schools often were allowed to be released, with the permission of their parents, for a half-hour per week to be taught the religion of their preference. Many students, particularly in the large east coast cities, went to the local parochial school for this instruction. Then in 1948, the Supreme Court, in *McCollum v. Board of Education*, ruled that this practice was illegal. Government would not be seen as aiding religion even when this was non-discriminatory and participation was voluntary. With

this action, not only would a child be allowed to abstain from religious instruction, but all students would be prohibited from receiving instruction so that none would feel compelled to attend a religious exercise.

In 1962, the Supreme Court went further in taking God out of the schools. In *Engel v. Vitale*, the Court reversed two lower court decisions and declared unconstitutional a strictly voluntary, non-denominational school prayer composed by the New York Board of Regents. This made invalid an activity that had been part of American life since the beginnings of the nation's history. The following year, an avowed atheist, Madelyn Murray (later O'Hair), petitioned to have the practice of reading portions of the Bible in school declared unconstitutional, even if all students who requested were excused. The Supreme Court, in *Murray v. Curlett*, ruled in her favor. Justice Potter Stewart, the lone dissenting vote, said this was not to true neutrality with respect to religion, and would lead to the "establishment of a religion of secularism." The Wall Street Journal commented that now atheism was "the one belief to which the state's power will extend its protection."

By degrees, every reference to God is being taken out of the schools. It no longer is possible to have non-denominational prayer, Bible readings, Christmas plays, celebrations of religious holidays and, in many cases, seasonal songs with religious references. In 2002, the 9th Circuit Court of Appeals in California took the step of ruling that the Pledge of Allegiance could not be said in public schools as long as the words "under God" remained in it. Although, the Supreme Court, which begins every session with the announcement, "God save the United States and this honorable court," has yet to rule on the case, the trend is clear. God is unwelcome in American public life. - The consequences of this secularization are ominous. Thomas Jefferson asked, "Can the liberties of a nation be thought secure when we have removed their only firm basis, a conviction in the minds of the people that these liberties are the gift of God?" Noah Webster, known for authoring a dictionary, placed the concern more forcefully: "Those who destroy the influence and authority of the Christian religion, sap the foundations of public order, of liberty, and of republican government." In America wishes to retain its freedoms, religious education is an essential requirement.

Dr. George J. Švejška

Paths of Glory and Tribulations

Jan Amos Komenský writing in exile

After the thirty Years War was brought to an end by the Peace Treaty of Westphalia, some of the principles for which the Czechs had fought were won in the negotiations. Religion was gradually separated from politics, the existence of Protestantism was guaranteed, and the rules for peace negotiations were established. The lands of Bohemia, nevertheless, remained under the control of Ferdinand III of the Habsburg dynasty. The religious exiles who emigrated into foreign countries, hoping to obtain help from foreign allies, were bitterly disappointed. Jan Amos Komenský (Comenius), a persecuted, itinerant bishop of the Unity of Brethren (Unitas Fratres) lost not only his house and all personal belongings, including many of his manuscripts, during his stay in the Polish town of Lešno, but was compelled to flee to Silesia and then to Germany. Ultimately he settled in the Dutch city of Amsterdam. In Holland Comenius earned the reputation and respect of scholars for his philosophical and didactic writings. "The Testament of the Dying Mother, the Unity of Brethren" was followed by the "Open Gate of Languages", "Labyrinth of the World and the Paradise of the Heart" and "Common

Consultation Concerning the Remedies of Human Affairs". In 1657 he published his "Opera Didactica Omnia" in 4 volumes which he dedicated to the City of Amsterdam. His progressive ideals, such as comprehensive education of the global population including all women, and total ban of corporal punishment as the means of maintaining school discipline, were not accepted in his lifetime. Komenský rejected a tempting offer from England to head the Royal Society which incorporated his pansophistic ideas in its charter. He likewise turned down an invitation to supervise the activities of Harvard University along with missionary work among the American Indians. Komenský was not a mere visionary but indeed the "teacher of nations", the "Galileo of Education" whose educational ideals found universal acceptance in modern times. He died in 1670 and was buried in Naarden.

The treaty of Westphalia created the final breach between the emigrés and the domestic population of Bohemia. Yet this historical epoch produced brilliant scholars, architects, painters, composers, musicians and other members of Czech intelligentsia, such as the engraver W. Hollar in London and the painter

Karel Škréta on the home front. The end of the 17th century found the passionate defender of the Czech language in the Jesuit historian Bohuslav Balbín. Balbín's most famous work "The Defense of the Slavonic Tongue, Especially the Czech Language" was not published until 1775. His "Epitome Rerum Bohemicarum" was a concise description of Czech history, one of ten volumes of the scholarly treatise entitled "Miscellanea Historica Regni Bohemiae".

During the reign of Ferdinand III the Charles University was entrusted to the Jesuit order and in 1654 the four faculties of this school of high learning were combined under the title of Charles-Ferdinand University. While the Schools of Medicine and of Law remained at the Carolinum, the schools of Philosophy and Theology were relocated to the new Jesuit residence, the Clementinum.

The imperial powers continuously expanded, leading to absolutism and centralization of control over all parts of the kingdom. The first land registry (katastr) was accomplished between 1653 and 1656. It recorded all rustic settlements and estates which established the revenue office and the tax rules ba-

An overseer („dráb") enforcing „robita".

sed on declared assets. The tax structure was based on the region, land location, real estate holdings, house furnishings, farm animals, employment of the citizens, etc. However, the estates of the nobility were not included in the survey.

In September of 1656, Leopold I, the second born son of Ferdinand III was crowned the Bohemian King, since his first born son Ferdinand IV died prematurely in 1654. Leopold I ruled as the King of Bohemia and Hungary and as the Holy Roman Emperor from 1657 to 1705. The year 1679 witnessed the first major peasant revolt in Bohemia, after numerous petitions requesting protection of the emperor against the brutalities of the nobility had failed. Leopold I at first ignored the pleas of the peasants and issued a mandate upholding the sovereignty of aristocrats over their subjects. The mandate also prohibited further petitions to be forwarded directly to the emperor.

A typical subservient peasant farmer was held in a system of feudal bondage which did not permit him and his family to move from his lord's land while rendering free labor under the surveillance of a ruthless overseer (*dráb*). Even though this system, known as "*roboty*" did not equate the system of serfdom or slavery found in other lands, it was an onerous, degrading convention, offending human dignity.

There were several peasant rebellions taking place at various country estates between 1652 and 1680. In April of 1680 the defiant small farmers near Pilsen were bombarded by an artillery detachment of the emperor's army that killed 50 of them. In May of that year a special military tribunal condemned several dozen insurrection leaders to death by hanging while several hundred rebels were dispatched to forced labor and long term imprisonments.

In June of 1680 Leopold I issued an important edict which reduced the involuntary labor to only 3 days per week

Kozina defending himself before Lamingen

and prohibited the gentry from collecting illegal taxes, increasing assessments and coercing their subjects into purchasing overpriced products. The decree also demanded that the nobles treat the peasants with Christian kindness and refrain from mistreating them with corporal punishment.

During the summer and early fall of 1683 the army of sultan Mustafa consisting of one hundred thousand soldiers laid siege to Vienna and the Turkish-Tartar hordes looted and ravaged southern and central Moravia. Combined armies of the Moravian lords, Polish King Jan Sobieski and Duke Charles of Lorraine managed to defeat the invaders and ward off their future invasions into central Europe.

Leopold's 1680 proclamation unfortunately did not quell further rebellions. A delegation of peasants, representing 11 border villages of Chodsko, a picturesque region of southwestern Bohemia, reached Vienna in August of 1692. They presented Emperor Leopold I with a request for the preservation of special privileges granted to them by King John of Luxembourg as far back as 1325. They registered urgent complaints regarding the oppressive policies of Lord

Wolf Maximilian Lamingen who had demanded that they surrender all of their privileges or be hanged for insubordination. Emperor Leopold I favored a conciliatory solution, but when the Chods (*Chodové*) refused to give up 2 of their most important privileges (out of a total of 24) and declined to work the fields of Lamingen, the latter summoned 100 soldiers of the Prague garrison to suppress the rebellion. The valiant and articulate spokesman for the Chods, Jan Sladký, nicknamed Kozina, was found to be the „worst offender“ by the Board of Governors and was summarily sentenced to death by hanging. His execution took place in Pilsen on the 28th of November 1695. A folk tale informs us that prior to his execution Kozina summoned Lamingen before God's inexorable judgment with the words: "Lomikar, Lomikar, (the Chods used the name Lomikar for Lamingen) I invite you to God's judicial bench for your just verdict within one year from today!"

The legend has it that Lamingen died of an apoplectic stroke on the first anniversary of Kozina's undeserved execution.

Tony Jandáček

Photo on back page:

Kozina's memorial at Hrádek by Domažlice

